Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 203 (1703) ♦ Вівторок, 28 жовтня 1997 року ♦ Ціна договірна

СНІГ БІЛИЙ І СОЛОДКИЙ?..

Врожай-97

Нинішнього сезону темпи збирання цукрових буряків в Україні на 20 відсотків відстають від минулорічних. Це при тому, що посівні площі під солодким коренем скорочено на 239 тисяч гектарів. На Хмельниччині аграрники спромоглися впорати лише 58 процентів солодких гектарів від загалу. Решту цукристих тут (як і в ряді інших областей), схоже, будуть видобувати з-під снігу. Особливо сутужно доведеться сільгоспвиробникам Деражнянського та Летичівського районів, де зібрали ледь не третину буряків від посіяних.

Тож не дивно, що врожайність солодкого гектара на Поділлі щодень падає. У згадуваних вже районах беруть по 134—138 центнерів коренів з гектара. Через брак сировини так і не розпочав сезон цукроваріння Деражнянський завод, а ціла низка підприємств області за тієї самої причини припинила роботу.

Без опори на власне виробництво нема жодної перспективи

З виступу Голови Верховної Ради України Олександра Мороза на III з'їзді профспілок України

Готуючись до виступу на з'їзді, я проаналізував ті питання, які стосуються участі профспілок у проблемах суспільного життя, становлення держави. Чому так трапилося, що в нашій державі, де все вдалося розвалити, профспілки вистояли?

(Закінчення на 3-й стор.).

Владу поділити – не злодія спіймати

Центральноєвропейська ініціатива (ЦЄІ) — найстаріше і найбільше регіональне об'єднання. Народилося після колапсу соціалістичної співдружності. Засновано у 1989 році Австрією, Італією, Угорщиною і Югославією. Сьогодні членами ЦЄІ є 16 країн. Албанія, Білорусь, Боснія і Герцеговина, Болгарія, Хорватія, Чехія, Македонія, Молдова, Польща, Румунія, Словаччина, Україна, Австрія, Італія, Угорщина.

Діяльність ЦЄІ грунтується на трьох головних принципах:

—посилення співробітництва між країнами-учасницями;

—посилення участі країн-учасниць у європейському процесі інтеграції;

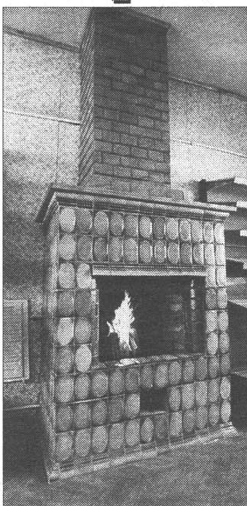
—посилення процесів реформ.

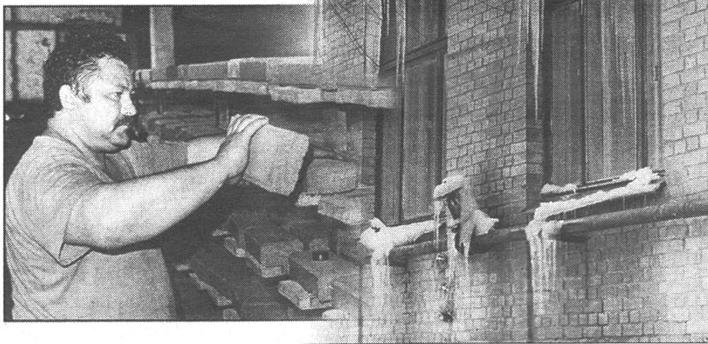
А головна мета цього регіонального об'єднання полягає у створенні Європи без ліній поділу. Що в результаті має привести до розширення Євросоюзу і НАТО, нівелювати різницю в економічних стандартах та розвитку.

(Закінчення на 4-й стор.).

Перезимуємо?

Так. Якщо утеплимося

Настання холодів знову ставить нас перед питаннями, як будемо зимувати та чи вистачить тепла й енергії для опалення квартир. Проте сьогодні, доки ще немає морозів, хотілося б це питання поставити не стільки перед енергетиками, скільки перед самими пожильцями. Бо, на думку фахівців, якби наше житло мало належне утеплення, то енерговитрати можна було б скоротити більш як удвічі. Для проведення експерименту було вибрано типовий дім, на опалення якого за рік використовувалося енергії, що еквівалентна 4 740 літрам мазуту. А після того, як будинок утеплили, на опалення стали витрачати всього 1280 літрів мазуту. Отож, гасло просте і зрозуміле: утеплюймось та збагачуймось, бо, відтак, нам доведеться менше сплачувати за тепло та електроенергію. Втім, сьогодні перед нами постала ще й проблема теплоізоляційних матеріалів. Та, на щастя, країна володіє чималими запасами базальтів, що мають чудові тепло-, звуко- та електроізоляційні властивості. Але маємо і значні проблеми з освоєнням та переробкою цієї сировини.

Матеріал про це читайте на 12-й стор.

Олена Вітриченко – найкраща грація світу!

Блискуче виступила на чемпіонаті світу з художньої гімнастики в Берліні чарівна українська спортсменка Олена Вітриченко. Вона перемогла в багатоборстві, одержавши у двох дисциплінах із чотирьох (вправи з булавами і скакалкою) максимальні оцінки — 10 балів!

Нинішній рік особливо щасливий для Оленки та її матері і тренера Ніни Михайлівни. Навесні — перемога на чемпіонаті Європи в Греції, протягом сезону — виграш усіх турнірів «Гран-прі» і, нарешті, «золото» абсолютної чемпіонки світу.

На знімку: чемпіонка світу з художньої гімнастики 1997 року Олена Вітриченко.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Довгими холодними вечорами зігріє газета

Як повідомив кореспондентському пунктові газети «Голос України» в Луцьку міський голова Антон Кривицький, для ветеранів війни і праці, осіб, які мають статус ліквідатора аварії на ЧАЕС, на перше півріччя 1998 року за кошти позабюджетного фонду міської ради буде передплачено 150 примірників газети «Голос України».

— Ми щороку намагаємося допомогти ветеранам у придбанні української періодики, — сказав Антон Федорович. — І в цьому списку завжди є газета «Голос України», яку особисто читаю з першого дня її виходу.

P.S.

- До Києва прибула делегація політичного комітету НАТО.
- Японські вчені мають намір надати урядові України технічну допомогу в створенні вільних економічних зон.
- У Чернівцях триває регіональний карпатський семінар «Центральна і Східна Європа як історичний регіон: проблеми інтеграції у всесвітню історію XX сторіччя».
- 37 населених пунктів Львівської області залишилися без електропостачання через сильні снігопади.
- Тиждень французької культури розпочався у Запоріжжі.

У номер

У Росії буде наша автономія?

У Москві відбувся другий Конгрес українців Росії. Делегати конгресу звернулися до президентів України Леоніда Кучми та Росії Бориса Єльцина із закликом сприяти зміцненню дружби між народами. Одним із конкретних напрямів таких зусиль має стати, на думку представників 5-мільйонної української діаспори, її національно-культурна автономія, принципове рішення про створення якої було прийнято на конгресі. Як заявив представникові «Інтерфаксу» голова об'єднання українців Росії Олександр Руденко-Десняк, найближчими днями почнеться підготовка відповідної документації для подання до Міністерства юстиції РФ.

Згідно з російським законом федеральну національно-культурну автономію може бути створено регіональними автономіями двох чи більше суб'єктів РФ. О. Руденко-Десняк зазначив, що на сьогоднішній день українські регіональні автономії офіційно зареєстровано в Камчатській та Пензенській областях.

Проблеми української мови в Росії нема

Саме так вважає заступник голови Державної думи Світлана Горячева. Мовна проблема постала несподівано під час прес-конференції, яка відбулася за підсумками робочого візиту делегації Державної думи до Києва.

Як уже повідомляв «ГУ», російські депутати приїхали до столиці України, аби звіритися планами щодо ратифікації великомасштабного Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між нашими державами.

Цей документ уже давно передано до Верховної Ради. Голова міжпарламентської групи ВР «Україна—Росія» Володимир Яценко, який також узяв участь у прес-конференції, повідомив, що цей документ, можливо, буде ратифіковано вже на початку листопада і запропонував російській стороні синхронізувати процес.

Проте російські законодавці ще не готові до ратифікації: уряд досі не передав договір до Держдуми. Світлана Горячева не вбачає тут особливої проблеми. За її словами, згідно з процедурою уряд зазвичай передає документи для ратифікації протягом півроку з часу підписання (договір підписано 31 травня). Проте вона згодна: «буде погано», якщо одна зі сторін ратифікує цей документ набагато пізніше за іншу або не ратифікує взагалі. Окрім того, з'ясувалося: російські законодавці мають певні сумніви щодо ратифікації, тому й приїхали порадитися до Києва.

З приводу сумнівів. На думку Світлани Горячевої, під час обговорення договору в Держдумі може постати кілька проблем: перша, пов'язана з угодами про поділ ЧФ, що їх підписано одночасно з договором, друга — з проблемами (так вважають російські депутати), які спіткали російську мову в Україні. Володимир Яценко спробував натякнути, що ситуація з українською мовою в Росії — проблема ще серйозніша, бо в сусідній державі немає жодної української школи. Проте Світлана Горячева з ним категорично не згодна: мовляв, шкіл немає, тому що немає на них попиту.

Несамохіть пригадався анекдот радянських часів: чому в магазинах не продають червону ікру? Бо про неї ніхто не запитує!

Десять кроків народних демократів

Три дні тривав третій з'їзд народних демократів. У заключний день делегати затвердили список своїх лідерів, які, в разі подолання чотиривідсоткового бар'єра, гарантовано посядуть крісла у новому складі парламенту. Під першим номером — Прем'єр-міністр країни Валерій Пустовойтенко. За ним — лідер партії Анатолій Матвієнко, екс-голова парламенту Іван Плющ, герой «конституційної» ночі Михайло Сирота і президент УСПП Анатолій Кінах.

У другій п'ятірці — Олександр Ємець, Володимир Філенко, Олег Дьомін, Анатолій Толстоухов і Тарас Стецьків.

Формування передвиборчого списку далося нелегко. Його обговорення тривало значно довше, аніж, скажімо, обговорення передвиборчої платформи. До того ж — за зачиненими дверима. Але дещо вдалося дізнатися. Зокрема, чимало заперечень викликала пропозиція очолити список Валерію Пустовойтенку. Саме тому і було проведено рейтингове голосування. А це означає, що частина народно-демократичних партійців побоюється підсумків виборів.

Так чи так, але відтепер тінь відповідальності за дії уряду лягає на НДП. Побічно цей факт підтверджує і те, що перед партією поставлене завдання не перемогти на виборах, а будь-що подолати чотиривідсотковий бар'єр. Врешті і у виступі Валерія Пустовойтенка пролунав заклик до єдності партійних рядів. А Іван Плющ сказав, що партії необхідно позбутися «вождизму, непрофесіоналізму, тимчасовості».

До речі, народні демократи чимало дорікали центристським партіям за самостійність і закликали їх до єднання. Навіть доручили політраді виступити з ініціативою створення «демократичного фронту» супроти «комуно-соціалістів» (Іван Плющ).

Свою передвиборчу платформу народні демократи назвали «Десять кроків НДП».

Партійні рядки

Володимир КОРОЛЮК.

***

Передвиборчий список затвердили і ліберали спільно з Партією праці. Його очолили лідери цих партій Володимир Щербань і Валентин Ландик.

***

Відбувся з'їзд «Національного фронту», який утворили УРП, КУН і УКРП. Передвиборчий список «нацфронтівців» очолили Левко Лук'яненко, Слава Стецько та Степан Хмара. Окрім того, у п'ятірку ввійшли Богдан Ярошинський та Іван Білас.

***

Християнські демократи підуть на вибори на чолі з Віталієм Журавським та Валерієм Бабичем.

Християнські демократи починають. І впевнені у перемозі

23 листопада виповнюється 5 літ від часу реєстрації Християнсько-демократичної партії України. Внесок християнських демократів у розбудову української держави помітний: конструктив у розробці Конституції України, відзначений найавторитетнішими політиками та юристами, повсякденна широка благодійна допомога людям, які потребують підтримки в нинішній нелегкий час, утвердження норм християнської моралі в побуті, що також із сердечністю сприймається в народі. Партія, очолювана своїм незмінним головою Віталієм Журавським, після успішного подолання недавнього розколу є однією з найорганізованіших, наймобільніших і найчисленніших в Україні — понад 16 тисяч її членів об'єднані в організації, що працюють в усіх областях і найближчих містах республіки, спираючись на традиційну підтримку багатомільйонної пастви християнських конфесій.

Християнські демократи прагнуть стати парламентською партією. І в цьому контексті конференція київських християнських демократів — явище екстраординарне. У столичній організації ХДПУ, яку очолює народний депутат України, голова виконкому головної ради партії Валерій Бабич, традиційно зібрано особливо потужний інтелектуальний та організаційний потенціал партії.

У дискусії щодо подальшої стратегії й тактики порушувалися найболючіші й найпекучіші проблеми сучасності, керівництву партії адресувалися не лише спокійні пропозиції, а й доволі різкі закиди. Думка кожного делегата вислуховувалася, обговорювалася, отримувала аргументовану відповідь, а потім і колективну оцінку — голосуванням. Таку конструктивну й поважливу атмосферу не завжди побачиш у сучасних політичних структурах.

Усе це дає підстави християнським демократам сподіватися, що співвітчизники зрозуміють і підтримають їх, а аналітикам — передбачити те, що дисциплінована, організована партія успішно подолає і 200-тисячний бар'єр при збиранні підписів, і 4-відсотковий — під час голосування.

На конференції обрано майже сто делегатів на з'їзд ХДПУ (таким чином делегація киян найчисленніша на партійному форумі). Серед обраних — відомі політики Віталій Журавський і Валерій Бабич, ректор Україно-фінського інституту менеджменту і бізнесу Іван Тимошенко, професор Київського університету імені Тараса Шевченка Галина Сагач та інші знані особистості.

Анатолій СТЕЦЕНКО.

Депутати пропонують волю. Хто проти?

Як і слід було очікувати, реакція на пропозицію ліво-інтернаціоналістських депутатів створити Міждержавну комісію з представників України, Росії та Білорусі, щоб спільно подолати кризу, не забарилася. Опоненти —29 народних депутатів (15 позафракційних, 6 — із групи «Реформи», 5 — з «Конституційного центру», 2 рухівці та один із «Соціально-ринкового вибору») —вирішили створити об'єднання «Воля народам» і поширити відповідну заяву. Депутати запропонували як альтернативу Міжпарламентській асамблеї (МПА СНД) ініціювати створення Парламентської асамблеї волелюбних народів (ПАВН). До неї просять увійти «зацікавлених депутатів» вищих представницьких органів членів і нечленів СНД та народів, які тільки виборюють незалежність від Росії.

Нове об'єднання збирається протидіяти втягненню України до СНД, аналізувати угоди, укладені в рамках Співдружності, і виявляти в них «неоколоніалістських пасинків» Росії, інформувати світ про спроби Москви відновити контроль на теренах пост-СРСР. А одне з найризикованіших завдань об'єднання полягає у наданні політичної та експертної допомоги «членам вищих представницьких органів народів Російської Федерації, що виборюють свою незалежність, у питаннях, зв'язаних із можливостями повного використання у своїй боротьбі загальновизнаних норм міжнародного права».

Коментар

Ці права, як на мене, згадано напрочуд вдало і вчасно, бо Президент Росії на саміті глав держав СНД у Кишиневі однозначно висловився за беззастережне дотримання принципу територіальної цілісності повоєнних держав, країн СНД також. Тож, засуджуючи сепаратизм та його лідерів у Придністров'ї (Молдова), Карабасі (Азербайджан) та Абхазії (Грузія), Б. Єльцин тільки підтвердив, як йому «болить» Чечня і підтримка її боротьби лідерами чи парламентами країн СНД. Але то, так би мовити, російські проблеми.

Проте вони стосуються й України, її парламенту, якому треба ратифікувати «великий договір» з Росією. На зустрічі з віце-спікером Держдуми Світланою Горячевою Олександр Мороз повідомив, що ступінь готовності українських депутатів до ратифікації вища за російську. У нас із документом обізнані всі, кому треба. А в Росії депутати займаються суперечками з виконавчою владою, і навряд чи можна сподіватися, що будь-які антиросійські поруxи у Верховній Раді «стимулюють» думців до правильного ознайомлення з договором. Частина думців цілком може поборотися за волю «кримського народу», а в договорі Крим визнано — остаточно і назавжди — територією України. Тож воля волею, але й дипломатія має залишатися дипломатією. Справою, яка працює на користь своєї держави. Насамперед.

Володимир СКАЧКО.

Проект бюджету-98

Уряд забув розшифрувати 21 мільярд гривень

Як відомо, парламент відхилив запропонований Кабінетом міністрів проект закону «Про державний бюджет на 1998 рік» як такий, що не відповідає Конституції і чинному законодавству України. Тим самим удалося запобігти спробі розробників проекту волею Верховної Ради узаконити великі суми ніде не розшифрованих доходів, по яких, до того ж, не було передбачено відповідних витрат. У статті 1 законопроекту визначено, що сума всіх доходів держбюджету наступного року становитиме 20,3 мільярда гривень. Виходячи з цього, а ще з дефіциту (5,3 мільярда), загальна сума доходів, а отже, й витратна частина бюджету визначаються у 25,6 мільярда гривень.

Водночас у двох статтях бюджетного законопроекту передбачено узаконити одержання додаткових доходів ще на загальну суму у 21 мільярд гривень. Це доходи за рахунок випуску облігацій внутрішньої державної позики — 12,4 мільярда і за рахунок зовнішніх державних запозичень — 8,6 мільярда гривень. Тобто парламентові було запропоновано затвердити законом доходи держави в сумі 46,6 мільярда (25,6 плюс 21), з яких до держбюджету внести лише 25,6 мільярда гривень.

Отже, у проекті закону «Про державний бюджет України на 1998 рік» по суті передбачено доходи уряду, не враховані в державному бюджеті. Ці доходи аж ніяк не деталізовано ані в пояснювальній записці, ані в інших документах.

Доходи від внутрішніх позик у будь-якому разі повинні входити до доходної частини бюджету держави, бо так визначає закон. Народні депутати вимагатимуть від уряду відповіді на ці запитання.

Прес-служба Верховної Ради України.

Декларуємо доходи

Народного депутата України Наталії Вітренко:

— Постійно проживаю в Києві. Разом зі мною мешкають мати Валентина Матвіївна Федченко, пенсіонерка, інвалід І групи, і донька Марина, школярка. Двоє старших дітей живуть окремо. У 1995 році сума сукупного річного доходу, нарахованого за моїм основним місцем роботи, становила 9469000 крб., податку сплачено 1593000 крб. Не за місцем основної роботи одержала авторську винагороду у сумі 286000 крб., з якої утримали 57200 крб. податку.

1996 року сума сукупного річного доходу, нарахованого за місцем основної роботи мені і матері, становила 9905,24 грн., податку сплачено 1583,4 грн. Не за місцем основної роботи нараховано авторської винагороди 195,0 грн., з якої сплачено 37 грн. податку.

Інших грошових доходів моя сім'я не одержувала.

Сума сімейних заощаджень, що містилися в банках на 1 січня 1992 року, — 4678 крб. Нерухоме майно —двокімнатна неприватизована квартира житловою площею 29,7 кв. м. Іншого цінного майна, як рухомого, так і нерухомого, моя родина не має.

Приватизаційних сертифікатів сім'я не одержувала. У власності сім'ї в 1995—1996 роках були цінні папери: облігація Державної безпроцентної позики СРСР 1990 р. номінальною вартістю 1 тисяча крб. та облігація Державної внутрішньої позики 1982 р. номінальною вартістю 25 крб.

Народного депутата Олександра Єльяшкевича:

— Постійно проживаю в Херсоні разом з дружиною і донькою. У 1996 році сума сукупного річного доходу, нарахованого мені, становила 6991 гривню. Членам сім'ї — 6731 гривню. Нерухоме майно сім'ї — дві квартири загальною площею 31,76 кв. м; членів сім'ї —61,52 кв. м. (обидві квартири в Херсоні).

Розмір внесків (паїв) до статутних (пайових) фондів підприємств, установ, організацій становить 5 гривень. Сума коштів на рахунках у банках та інших фінансово-кредитних установах — 7 гривень.

Народного депутата Лева Миримського:

— Постійно проживаю у Сімферополі з дружиною і донькою. Нерухоме майно моєї сім'ї — квартира загальною площею 39,2 кв. м. та земельна ділянка — 400 кв. м. Розмір внесків (паїв) до статутних (пайових) фондів підприємств, установ, організацій становить: мій — 402,5 гривні; членів сім'ї — 400 гривень. У 1996 році загальна сума сукупного річного доходу становила 7389,89 гривні; членів сім'ї — 630 гривень.

Відомості про доходи народні депутати Украни подали для опублікування згідно з частиною 3 статті 6 Закону України «Про боротьбу з корупцією» та п.7 ст.30 Закону України «Про державну службу».

Без опори на власне виробництво нема жодної перспективи

З виступу Голови Верховної Ради Олександра Мороза на III з'їзді профспілок України

(Початок на 1-й стор.).

Перша причина, очевидно, в тому, що профспілки —система. А отже, мали кореневий зв'язок з підприємствами, з тими людьми, котрі створюють матеріальні блага. Це причина об'єктивна.

Суб'єктивна причина полягає в тому, що ви не дуже комусь заважали в руйнації, яка здійснювалася. Тому коли була названа цифра — більш як мільйон членів профспілок, які взяли участь в різних акціях, — я подумав, що ефект був би значно сильніший, якби із 20 мільйонів членів профспілок взяли участь у таких заходах хоч би 17 мільйонів. Тоді легше приймалися б відповідні закони, краще реагував би на позиції профспілок уряд.

У січні цього року, виступаючи на конгресі Федерації профспілок, я звернув увагу на те, що трансформація нашого суспільства є не лише глибокою, а й справді унікальною. Тому необхідно насамперед навчитися виконувати місію профспілок за тих умов, які нині склалися, які змінюватимуться в майбутньому.

Поглиблення соціально-економічної кризи в суспільстві потребує від профспілок насамперед відновлення їх виробничих функцій. І питання не тільки про заборгованість у заробітній платі, про виплату заробітної плати. Є комплекс проблем, пов'язаних із виробництвом.

Чи маємо ми сьогодні в суспільстві пріоритети наших перетворень, не маючи власної чітко визначеної економічної політики і розробленого курсу на розвиток держави хоча б на п'ять років наперед?

Говорити сьогодні про наші реформи, які зводяться власне до приватизації заради приватизації, до лібералізації економічних стосунків заради самого принципу, а не заради підвищення ефективності виробництва, продуктивності праці, збільшення соціальних фондів — означає говорити про безперспективність.

Якщо взяти 20 мільярдів гривень доходної частини проекту державного бюджету на 1998 рік, чого можна очікувати на наступний рік за тих темпів падіння ВВП, що спостерігається в останні роки? У розрахунку на 50 мільйонів населення це означає приблизно 400 гривень на рік на одного чоловіка. Якщо з тієї суми вирахувати все, що йде на утримання інститутів держави, без яких вона просто існувати не може, то, врешті, нічого на залишається. Це означає, що ситуація стає некерованою. І ні уряд, ні Президент, ні Верховна Рада не здатні будуть впливати потім на соціальні процеси.

Якщо легка промисловість фактично не працює, якщо трикотажу виробляють сьогодні в 23 рази менше, ніж у 1991 році; якщо сьогодні всією галуззю легкої промисловості, яка давала раніше 40 відсотків доходів до бюджету, керує лише 30 чоловік у департаменті, і її не можна виділити як окрему галузь навіть у структурі управління, то тоді виникає запитання: хто ж буде працювати на бюджет і на споживчий ринок?

Чому трапилося так, що навіть сучасні підприємства, переобладнані наприкінці 80-х років, випускають конкурентоспроможну продукцію, але не можуть реалізувати її на внутрішньому ринку. Продукція, яку я бачив у Вінниці, Луганську, Харкові, виробляється на рівні світових зразків і реалізується за кордоном тому, що вона найдешевша. Бо в Україні — найдешевша робоча сила. Експлуатуючи робітників, членів профспілок, у такий спосіб зміцнюємо марку, долар та бюджети інших держав.

Необхідно піднімати, розвивати своє виробництво, свій ринок. Саме це мусить бути ключовою позицією і уряду, і Президента, і Верховної Ради. Якщо рухатимемося в тому напрямі, що й сьогодні, то не потрібно ніяких органів управління. До нас прийдуть з-за кордону люди, котрі розповідатимуть, що таке національна ідея, що таке патріотизм.

Йдеться про те, щоб ми спільно, усім суспільством відстоювали свою державу, а не перетворили її справді на колонію.

Потрібно робити жорсткі кроки щодо зміни курсу реформ. Без опори на власне виробництво нема жодної перспективи для України.

Правильно прозвучала теза про відновлення профспілкового руху за відродження виробництва. Не сприймаю того, що майже половина підприємств, суб'єктів господарювання, не укладає сьогодні колективні угоди.

Свого часу зволікання на тиждень з прийняттям колективної угоди загрожувало керівнику звільненням із посади. До речі, і право профспілок відстоювалося при тому.

Нині модно стало в різних «номінаціях» визначати кращого журналіста, банкіра, найкращого мера, миротворця. А чи може хтось назвати кращого токаря? Чи кращу працівницю сільського господарства, харчової промисловості? Де конкурси на кращих за професією? Це потрібно людям. Раніше цим опікувалися профспілки.

Одне із гострих питань, яке стосується виробництва, пов'язане з податками. Це правда, що податки тиснуть. Але, з одного боку, слід зменшити податковий тиск, а з другого — наповнити бюджет. Певен, що спектакль, розіграний минулого року стосовно «податкової революції», не повинен повторюватися більше. Я знаю минулорічні вимоги профспілок щодо прийняття так званого «пакета зростання». Була й вимога з'їзду УСПП негайно приймати пакет цих законодавчих актів. І ось у цьому залі я запитую: ви хочете податок і закон про податок, який підтримував би виробництво, чи видати політичну декларацію, догоджаючи чийомусь інтересу?

Дуже приємно, що тут присутні керівники обласних адміністрацій. Це свідчить про повагу до профспілок. Нещодавно я одержав листа від одного з обласних керівників, який знову-таки доказує, що зміст закону про ПДВ і закону про оподаткування прибутку підприємств не сприяє ефективності виробництва, не зацікавлює виробників, а отже, не забезпечує робочі місця тощо.

Я змушений був написати йому відповідь, ставлячись з повагою до цих міркувань, бо вони справедливі. Але дивуюся, чому цю позицію не висловила

Рада регіонів наприкінці минулого року, коли звернулася до Верховної Ради з вимогою негайно прийняти згаданий пакет документів?

Виникає резонне запитання: коли ми об'єктивні? Тоді, коли підписуємо політичний лозунг, не знаючи змісту тих документів, чи після аналізу прийнятого документа? Закон про ПДВ потрібно вводити в систему господарювання приблизно два роки, а не за один прийом.

Стосовно бюджетної ситуації. Вона справді тривожна. Але я особисто переконаний, що цього року Верховна Рада України має вчасно прийняти бюджет-98. Ми не можемо допустити, щоб держава була вкинута в бюджетний хаос. Адже нова Верховна Рада раніше червня наступного року не зможе зайнятися цією проблемою.

Я робитиму все, щоб закон про бюджет був прийнятий відповідно до Конституції і чинного законодавства. Тому заяви, зроблені певними засобами масової інформації про те, що це якась політична гра, коли Верховна Рада відправила на доопрацювання проект бюджету, не витримує ніякої критики. Адже ніхто не має права порушувати Основний Закон держави.

Не повинно бути так, щоб усі області стали дотаційними. Як же реалізувати закон про місцеве самоврядування?

Знову хочу повернутися до проблеми виробництва.

Нинішнього року ми зібрали зерна на 7 мільйонів тонн більше, ніж минулого, але це зовсім не позначилося на бюджетній ситуації. Більше того, знову спад виробництва в сільському господарстві. Як таке могло статися?

Чи візьмемо нинішню ситуацію із збиранням цукрових буряків. На половині площ іще не викопано, а вже почалися морози. Раніше в цей період, так би мовити, підчищали поля. А тепер впроваджено таку систему розрахунків, яка залишає у збитку того, хто вирощує цю цукрову сировину.

Виникає запитання: звідки ж візьметься прибуткова частина бюджету, якщо селянин потерпає, вирощений буряк залишається в землі тощо. Бюджет повинен триматися на виробництві. Лише тоді буде позитивний результат.

Ще одна важлива проблема стосується цінних паперів, які випускає уряд. Ми маємо борг з раніше випущених цінних паперів, тепер потрібно випустити їх ще більше. Якою ж буде вартість цих паперів, хто розраховуватиметься за них? Хто відслідкує те, що половина цієї вартості спливла за кордон? Таким чином внутрішній борг перейшов у зовнішній. Це вже проблема безпеки нашої держави.

Поділяю вашу стурбованість з приводу проблеми, пов'язаної з власністю профспілок. У нас є реформатори, котрі готові прибрати все до рук. Мовляв, профспілкові санаторії, будинки відпочинку, дитячі садки і таке інше кому належать? А нікому! Давай-но їх сюди.

Переконаний, що жоден об'єкт не повинен вийти з-під опіки профспілок. Інакше не зможемо реально турбуватися про людину.

Стосовно закону про оплату праці. Я знаю, що і з допомогою федерації, і з допомогою профспілок, Комітету Верховної Ради з питань соціальної політики і праці вдалося відстояти цей документ. Але він сьогодні не реалізується. Впродовж понад двох років ми звертаємося до Кабінету міністрів з проханням внести пропозиції щодо системи оплати праці, тарифної сітки, диференціації пенсій тощо. Однак чиняться спроби заганяти цей процес, відмахнутися від важливої проблеми.

Кілька тез щодо Фонду зайнятості населення та Фонду соціального страхування. Є такі міркування: скажімо, 1,3 мільярда гривень Фонду соціального страхування забрати з розпорядження профспілок і перекинути його в бюджет. Зрозуміло, що потім відновити його практично неможливо.

Фонд зайнятості — це 664 мільйони гривень, закладених у бюджет. Але із них приблизно 25%, а це 150 мільйонів, іде на утримання апарату самих служб зайнятості. Чи не ліпше було б оці гроші передати у відання профспілок і витрати на утримання служб зайнятості скоротити, а вивільнені кошти повернути на компенсацію заощаджень громадянам, оскільки ця стаття не передбачена в бюджеті?

Підтримую позицію, яку висловлював і раніше: Фонд соціального страхування повинен бути під егідою профспілок, адже вони найраціональніше його використовують: 1,6 відсотка витрачається з нього на утримання апарату.

Звертаюся до вас, представників профспілок, вашого активу. Поміркуйте щодо реформування системи соціального страхування, як краще зробити для людей. І індивідуальне страхування, в тому числі й медичне, —справа не така проста, а Верховна Рада підтримає ваші позитивні наміри.

Дехто заявляє, що Верховна Рада діє популістськи, подолавши вето Президента на Закон «Про пенсійне забезпечення». Але взагалі у слові «популізм» більше позитиву, ніж негативу, оскільки до «гласу народу» і мусять прислухатися політики. Бо що пропонується взамін — підвищення пенсійного віку до 60—65 років? Верховна Рада не погодиться на таке рішення. І дуже важливо, щоб ті, хто таке пропонує, теж думали про наслідки.

Відповідь на це є проста: щоб не було емісії, треба одиницю зарплати забезпечити одиницею товарної продукції. Отже, треба розвивати, підтримувати внутрішнє виробництво, треба відновити той рух, що охопив профспілки наприкінці 80-х років, коли карбованець зарплати відповідав карбованцю продукції у товарах масового вжитку.

Ось тоді ми купуватимемо не зарубіжні, а вітчизняні вироби. Ось тоді й буде чим платити і зарплату, і пенсії.

Все це складові тої зміни курсу, про який я вже говорив. І тут величезна роль належить профспілкам.

По-перше, законодавча робота. Тут я із застереженням сприймаю тезу щодо підтримки закону про майнову відповідальність, яка прозвучала у доповіді голови ФПУ. По-перше, якщо у роботодавця є ліквідні товари і майно, то він і без наших нагадувань знайде можливість їх реалізувати і розрахуватися в зарплаті. По-друге, якщо він буде розраховуватися майном, то удару зазнають насамперед ті, хто працює. І по суті, це є вирішенням майнових відносин, а не проблем зарплати. До того ж, реально цей механізм майже не діє. У бюджет цього року ми заклали 500 млн. гривень за рахунок приватизації, а маємо кілька десятків.

Закон про соціальне партнерство. Думаю, в цьому документі обов'язково треба відновити право профспілок на ініціативу звільнення з роботи тих керівників або менеджерів, які не укладають колективні угоди і порушують тим самим законодавство.

Кілька слів про реалізацію закону про повернення вкладникам їхніх заощаджень. Прозвучала, на мій погляд, некоректна теза про те, що потрібно нібито 600 років на повернення заощаджень. Якщо повертати по 200 мільйонів щороку, то й справді потрібно 600 років.

Але ж є й інші підрахунки. Якщо ми будемо кожного року з різних джерел передбачати хоч би мільярд на реалізацію цих боргів, то через 10 років переважну більшість вкладників задовольнимо. І вони подякують і профспілкам, і Верховній Раді, й уряду, і Президенту. Ось тоді люди не боятимуться вкладати гроші, не триматимуть їх при собі.

Повертаючись до проблеми бюджету, хочу висловити переконання, що ми знайдемо і цього року кошти на повернення вкладникам. Хоча уряд не вніс у бюджетні розрахунки жодної копійки на погашення заборгованості держави перед вкладниками заощаджень.

Зате є стаття про фонд соціальної підтримки молоді. Неважко здогадатися, хто ним керує на місцях. В цьому я вбачаю чисту політику, хоча уряд переконує нас, що бюджет — поза політикою. До речі, можна ці кошти віддати Фонду зайнятості. Звідти нехай і одержує підтримку молодь.

І нарешті, про вибори. Так, ми прийняли закон. Але відповім на критику, що пролунала: суспільство політизується не через майбутні вибори, а через нестерпний стан, до якого доведено людей.

Для того щоб зняти соціальну напруженість, треба проводити вибори. Активну участь у них мають взяти й профспілки. Тому що інтерес конкретної людини повинен бути реалізований, в тому числі й через законодавчу роботу. Важливо, щоб до Верховної Ради прийшли люди, котрі відстоюватимуть інтереси не апарату, а конкретної трудової людини, а отже, інтереси народу.

Владу поділити — не злодія спіймати

(Початок на 1-й стор.).

УВАЖНІШЕ розглянувши склад учасників ЦЄІ, можна дійти й такого висновку. Основним ініціатором Ініціативи (даруйте за тавтологію) була Італія. Ця країна, попри входження в усі можливі європейські альянси, грає далеко не першу скрипку в економічно-фінансовому оркестрі нашого континенту. Відчувається, що італійські товари не завжди є бажаними гостями на прилавках Німеччини, Англії чи інших країн. Отже, Рим мав шукати нових ринків збуту. Найбільше і найпростіше було повернутись обличчям до колишніх країн соціалістичної співдружності та республік СРСР. Звичайно, робити це кавалерійськими наскоками ніхто не збирався. Отак і виникла ідея створення організації співробітництва.

Країни колишнього соцтабору усвідомили, що міжнародні фінансово-економічні структури так просто не відчиняють двері. Тому необхідно використовувати традиційні зв'язки, постперебудовний географічно-економічний простір.

Ця двоєдина причина і зумовлює життєздатність ЦЄІ.

Власне, цю тему порушували і на конференції голів парламентів країн—членів Центральноєвропейської ініціативи, яка проходила у Трієсті 24—25 жовтня цього року.

Першою темою дискусії було «Суверенітет національних парламентів у міжнародних організаціях у контексті самоврядування».

З'ясувалося, що сьогодні практично всі країни —учасниці ЦЄІ не вважають за потрібне стрімголов кидатися до міжнародних континентальних альянсів. Більше того, на конференції настійливо звучала думка, що не можна жертвувати самостійністю національних парламентів, самоврядуванням на догоду ідеї якнайшвидше отримати членський квиток Євросоюзу, а тим більше НАТО.

Мало того, регламентація законом усіх сфер життя має бути обмежена. Найкращий варіант — знайти оптимальне співвідношення між законодавчим регулюванням суспільного життя та ініціативою громадян. Цілком природно, вважає, зокрема, маршал польського Сейму Мачей Плажинські, впроваджувати плюралізм, різноманітність форм на найнижчому рівні самоуправління і взаємно делегувати повноваження: провінція — центр.

Враховуючи ту обставину, що рівень розвитку європейських країн різний, з'явилася пропозиція підготувати своєрідну хартію про допомогу «сильний —слабкому».

У цьому контексті надзвичайно актуально прозвучав виступ Голови Верховної Ради України **Олександра Мороза**.

—Важливим є рішення, прийняте на зустрічі глав урядів країн — членів ЦЄІ у Граці про надання Україні допомоги для реабілітації територій, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, — підкреслив Олександр Мороз. — Звертаюся до учасників форуму з пропозицією, щоб у підсумковому документі конференції було відображено спільну зацікавленість у практичній реалізації прийнятого у Граці рішення.

За Конституцією України визначення основ внутрішньої і зовнішньої політики належить до компетенції Верховної Ради. Отож, ми вважаємо, — сказав Олександр Олександрович, — що величезний потенціал національних парламентів через розвиток їхньої ініціативи має стати одним з основоположних принципів усієї системи міждержавних відносин.

Важливе місце у стратегії ЦЄІ повинно займати співробітництво з Радою Європи. Серйозним кроком у цьому напрямі є рішення Парламентської Асамблеї Ради Європи про проведення у столиці України 16—17 березня 1998 року Четвертої європейської Міжпарламентської конференції «Європа XXI століття: складові безпеки і миру».

Проблема суверенітету національних парламентів у контексті місцевого самоврядування є актуальною, насамперед для європейських країн зі стабільною, розвинутою демократією. А що стосується молодих демократій, то для них сьогодні злободенна проблема суверенітету національних парламентів у стосунках з іншими гілками влади, — наголосив Голова Верховної Ради Олександр Мороз.

Ситуація ускладнюється ще й тим, що міжнародні організації, перш ніж розглядати питання прийняття до своїх лав нових країн, пропонують їм адаптувати національне законодавство до певних міжнародних норм, що може розглядатись як обмеження суверенітетів. Ось цього й не хочуть учасники ЦЄІ.

Однак національні виконавчі структури інколи заради фінансової підтримки можуть погодитися на таку форму співробітництва. Члени делегації Австрії вважають, що виконавча влада може виступати у цій галузі порадником, висловлювати свою точку зору, але не може мати вирішального слова.

Проблему загострив Голова Верховної Ради Білорусі, як його було представлено на конференції, Семен Шарецький.

Прикладом надмірного втручання, впливу виконавчих структур на парламентаризм можуть бути події, коли президент Лукашенко фактично здійснив переворот, силою розігнав законно обраний парламент. Парламентаризм має бути готовий до подібних випадів з боку виконавчих структур. Варто розробити механізм застереження, відвернення і взаємодопомоги.

Віце-президент Сенату Італії Доменіко Фізікелла, підсумовуючи обговорення, зауважив, що нині побудова демократичних взаємозв'язків нагадує піраміду, де нагорі перебувають міжнародні організації, під ними національні, ще нижче — місцеві. А треба розташувати їх у площині за принципом сполучних посудин. Тоді взаємне делегування прав і обов'язків матиме природний вигляд, наблизиться до інтересів людини. Інакше навряд чи можна уникнути суперечності, коли Європарламент вважає, що у нього замало влади, а національні демократії думають навпаки.

Розбіжності у підходах до варіантів поділу влади між національними і міжнародними структурами змінилися на конференції на практичну одностайність у тому, що зі злочинністю час кінчати. Принаймні, вести рішучу боротьбу. Справді, названі цифри можуть приголомшити будь-кого. Лучано Віоленте, голова палати депутатів Італії, наголосив, що, за підрахунками Міжнародного валютного фонду, щорічний прибуток злочинних організацій становить 500 мільярдів доларів США.

400 мільярдів злочинцям приніс наркобізнес. Окрім цього, величезні прибутки дають торгівля зброєю, людьми (імміграція, проституція), контрабанда і багато іншого. Загалом організована злочинність узяла під контроль близько двадцяти видів діяльності, зокрема й переробку міського сміття.

Доповідь пана Віоленте вирізнялась аргументованістю, доказовістю і масштабністю. Однак, як говорив у своєму виступі Олександр Мороз, варто звертати увагу не лише на наслідки діяльності багатоликої злочинності, а й на причини її появи. На часі й координація національних законодавств, щоб виробити спільні підходи у боротьбі з корупцією, мафіозними структурами.

Цікава деталь. У європейських країнах немає законодавчо закріпленого поняття корупції і корупційних діянь. У той час як в Україні це вже зроблено. Отож Комісія Ради Європи готує резолюцію з питань боротьби з організованою злочинністю, де буде використано досвід України. **Григорій Омельченко**, член делегації нашої країни, голова Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, наголосив, що особливість вітчизняних злочинних грошей полягає в тому, що їх вкрадено з бюджету держави і зроблено на штучно розкрученій інфляції.

Колосальні матеріальні засоби, сконцентровані у злочинних руках, порушили ряд інших проблем. Зокрема, вони справляють вплив на політико-економічну ситуацію у країнах та потребують легалізації, «відмивання», зауважив Григорій Омельченко.

Через потужний фінансовий вплив йде перерозподіл світового ринку, здобуття дешевої робочої сили, дешевої сировини, що в кінцевому підсумку приводить до уярмлення молодих країн.

Отож, розробка уніфікованого законодавства, яке розширило б можливості захисту від організованої злочинності, є надактуальним завданням. Що особливо важливо, як сказав Григорій Омельченко, то це добитися реалізації цих законів виконавчими структурами. Це велика проблема. На конференції неодноразово звучала думка, що виконавча влада фактично підконтрольна мафіозним кланам. Це питання актуальне і для України, підкреслив Г. Омельченко. В будь-якому разі необхідно запобігти колоніалізації виконавчих структур мафіозними формуваннями.

Члени української делегації привертали увагу учасників парламентської конференції до потреби конкретизувати напрями діяльності, щоб розробити ефективний механізм подолання причин появи організованої злочинності.

З цією метою варто утворити у рамках Центральноєвропейської ініціативи постійно діючий семінар. До нього мають входити відповідні підрозділи парламентів, про це говорив голова Комітету Верховної Ради з питань законності і правопорядку **Олександр Жир**. Семінар мав би готувати рекомендації, які сприяли б подоланню негативних явищ незаконної еміграції, торгівлі наркотиками, людьми.

Україна планує зібрати у Харкові, де є потужна юридична база, представників Ірану, Таджикистану, Росії. Зацікавленість у роботі цієї наради виявила Польща. Отож, сказав Олександр Жир, було б природно, якби майбутня зустріч відбулася під егідою ЦЄІ і за участю країн—учасниць Ініціативи. Це започаткувало б реальну роботу в боротьбі з організованою злочинністю. Ідея здобула розуміння серед учасників конференції.

Найбільше турбувало парламентаріїв 16 країн-учасниць ЦЄІ — надмірне втручання, вплив міжнародних фінансових організацій на країни з перехідною економікою, що призводить, зокрема, до проведення бездумної, швидкоплинної приватизації. І в такий спосіб створюється підгрунтя для розростання, розгалуження злочинного спрута. Словом, коло питань, що їх обговорювали учасники конференції, було надзвичайно широке. Однак були й ключові проблеми.

Перший помічник Голови Верховної Ради **Іван Мусієнко** вважає, що головними були теми «Суверенітет національних парламентів у міжнародних інституціях у контексті місцевого самоврядування» та «Національні парламенти проти організованої злочинності: міжнародні аспекти». Українська делегація акцентувала увагу на місці і значенні парламентаризму як невід'ємної риси демократії. Це елемент державного устрою, без якого не можна розв'язати наявні проблеми і ті, які накочуються на Європу.

Названі теми в ході обговорення часто перепліталися. Розмова, започаткована під час розгляду першого питання, продовжувалася в обговоренні другого. На засіданні, в кулуарах йшла мова про корумпованість виконавчих структур, що, на жаль, є реальністю. В той же час немає підстав звинувачувати в корумпованості парламент. На це звертали увагу учасники конференції з Чехії, Румунії. Вони говорили, що у парламентах представлено різні політичні сили, різні прошарки населення. А в такий спосіб здійснюється взаємоконтроль. До того ж, наголосив Іван Мусієнко, парламенти в особі керівників і на рівні окремих підрозділів не приймають управлінських рішень, у результаті яких можна щось конкретно приватизувати, розділити, отримати пільговий кредит тощо.

Я хотів би звернути увагу на проблему суверенітету парламенту у контексті взаємодії з виконавчою гілкою влади, — сказав **Іван Мусієнко**.

Прикладом наявності цієї проблеми була присутність на конференції делегації Верховної Ради Білорусі, яку силоміць розпустив Лукашенко. Пригадаймо події в Росії, Казахстані, де після певних акцій влада концентрувалась у виконавчих структурах. Олександр Мороз пропонував розглядати це питання не як внутрішню проблему Білорусі, України чи якоїсь іншої країни, а як проблему європейську. Нею повинні опікуватися континентальні інституції і національні парламенти, якщо ми думаємо про стабільну демократичну Європу.

Що ж до питання боротьби з організованою злочинністю, то Олександр Мороз зауважив, що під впливом дуже потужних міжнародних структур країни з перехідною економікою заганяються у глухий кут під девізом прискорення процесів приватизації, лібералізації економіки. А це, як відомо, тягне за собою проблеми безробіття, невиплати заробітної плати, пенсій, руйнує систему економічних відносин, знецінює власність, створює ситуацію, коли стиснута у часовому просторі руйнація національних економік призводить до незаконної приватизації загальнонародної власності.

Ось тут робляться колосальні гроші, сказав Іван Мусієнко, які йдуть на захід, а звідти повертаються вже як проблема «відмивання».

Необхідно використовувати парламентські конференції в рамках Центральноєвропейської ініціативи для внесення коректив у економічну політику, яка здійснюється в країнах молодих демократій. Така позиція української делегації була сприйнята оперативно.

А загалом українська делегація внесла конкретні пропозиції, які ввійшли до підсумкових документів конференції.

Пропозиції делегації України

УЧАСНИКИ конференції висловлюють спільну зацікавленість у практичній реалізації прийнятого під час зустрічі глав урядів держав—членів ЦЄІ у Трієсті рішення про надання з боку Ініціативи (скорочено ЦЄІ) допомоги в реабілітації території, що найбільше постраждали від Чорнобильської катастрофи.

НАДАТИ важливого значення поглибленню тісної співпраці ЦЄІ з усіма європейськими інститутами у розв'язанні актуальних проблем єдиної Європи, учасники конференції підтримують проведення в столиці України 16—17 березня 1998 року Четвертої європейської Міжпарламентської конференції «Європа XXI століття: складові демократичної безпеки та миру».

УЧАСНИКИ конференції звертають увагу світової громадськості на необхідність використання всіх можливостей європейських міжпарламентських інституцій у збереженні і розвитку парламентаризму як європейського демократичного надбання в країнах з перехідною економікою.

УТВОРИТИ при ЦЄІ постійно діючий семінар для комплексного забезпечення боротьби з наркомафією, координації дій правоохоронних органів, роз'яснення масштабів загрози, що насувається, правового забезпечення узгоджених різними країнам дій.

Анатолій ГОРЛОВ.

Київ—Трієст—Київ.

Постанова Верховної Ради України

Про незадовільне виконання Кабінетом міністрів України та Державним спеціалізованим комерційним ощадним банком України Закону України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України», Постанови Верховної Ради України від 17 липня 1997 року «Про виплату у 1997 році установами Ощадного банку України грошових заощаджень громадян відповідно до Закону України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України»

Верховна Рада України відзначає, що Кабінет міністрів України та Державний спеціалізований комерційний ощадний банк України незадовільно виконують вимоги Закону України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» і Постанови Верховної Ради України від 17 липня 1997 року «Про виплату у 1997 році установами Ощадного банку України грошових заощаджень громадян відповідно до Закону України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України».

Робота по реалізації цієї надзвичайно важливої державної соціальної акції органами виконавчої влади та установами Ощадного банку України проводиться вкрай повільно.

До цього часу не визначено порядок і не розпочато перерахування коштів з Державного бюджету України установам Ощадного банку України. Не проведено в установлені строки одноразову індексацію вкладів і не видано на проіндексовані суми вкладникам ощадні книжки. Порушено право вкладників на повернення до установ Ощадного банку України не використаних для приватизації державного майна компенсаційних сертифікатів.

Незважаючи на застереження Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці, члени Правління Ощадного банку України безвідповідально поставилися до своїх виступів у засобах масової інформації і вдалися до дій по відновленню грошових заощаджень громадян, що виходять із суб'єктивного витлумачення окремих положень Закону України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян», яке суперечить цьому законодавчому акту, створює нові, не передбачені Законом правовідносини в частині використання компенсаційних сертифікатів, відновлення грошових заощаджень і в ході приватизації державного майна порушує права та інтереси сотень тисяч громадян України, які є вкладниками.

Все це викликає численні скарги громадян України, сприяє подальшому посиленню соціальної напруги в суспільстві.

З метою захисту прав вкладників, забезпечення виконання Закону України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України», Постанови Верховної Ради України від 17 липня 1997 року «Про виплату у 1997 році установами Ощадного банку України грошових заощаджень громадян відповідно до Закону України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Включити в порядок денний сесії Верховної Ради України у другій декаді листопада 1997 року звіт Кабінету міністрів України про виконання цієї Постанови.

2. Зобов'язати Національний банк України та Державний спеціалізований комерційний ощадний банк України:

привести у відповідність із Законом України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» рішення стосовно відновлення грошових заощаджень громадян України;

сповістити через засоби масової інформації громадян України, які внаслідок знецінення втратили грошові заощадження, про проведення одноразової індексації грошових заощаджень, поміщених в період до 2 січня 1992 року в установи Ощадного банку СРСР, що діяли на території України;

забезпечити відповідно до вимог статті 1 Закону України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» реалізацію прав вкладників на повернення до установ Ощадного банку України не використаних для приватизації державного майна компенсаційних сертифікатів.

3. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ,
15 жовтня 1997 року.
№ 571/97-ВР.

Указ Президента України

Про зупинення дії нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим щодо обчислення часу

Верховна Рада Автономної Республіки Крим 15 жовтня 1997 року прийняла нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим — Закон Автономної Республіки Крим № 1338-I «Про обчислення часу» та Постанову Верховної Ради Автономної Республіки Крим № 1339-I «Про введення в дію Нормативно-правового акту Верховної Ради Автономної Республіки Крим Закону Автономної Республіки Крим «Про обчислення часу», якими на території Автономної Республіки Крим визначається «узаконеним (офіційним) часом» час третього часового поясу та встановлюється порядок його запровадження, за яким 26 жовтня 1997 року стрілки годинників не переводяться на одну годину.

Ці нормативно-правові акти прийняті Верховною Радою Автономної Республіки Крим на порушення статей 137 та 138 Конституції України, які визначають вичерпний перелік питань, що віднесені до відання Автономної Республіки Крим та з яких Автономна Республіка Крим здійснює нормативне регулювання, а також статті 135 Конституції України, відповідно до якої нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим не можуть суперечити Конституції та законам України та приймаються відповідно до них.

Питання обчислення часу в Автономній Республіці Крим не віднесені Конституцією України ні до відання Автономної Республіки Крим, ні до сфери здійснення нею нормативного регулювання.

Виходячи з наведеного та відповідно до статті 102, частини другої статті 137 Конституції України **постановляю:**

1. Зупинити дію Нормативно-правового акту Верховної Ради Автономної Республіки Крим Закону Автономної Республіки Крим від 15 жовтня 1997 року № 1338-I «Про обчислення часу» та Постанови Верховної Ради Автономної Республіки Крим від 15 жовтня 1997 року № 1339-I «Про введення в дію Нормативно-правового акту Верховної Ради Автономної Республіки Крим Закону Автономної Республіки Крим «Про обчислення часу» як таких, що не відповідають Конституції України.

2. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
25 жовтня 1997 року.
№ 1185/97-ВР.

Чотири ступені ризику, або Вибори на гачку

Коментар

Старт дано. Закон, народжений у муках, нарешті, набрав чинності. Хороший він чи не дуже, також сказано багато. Президент України, перебуваючи в Казахстані, заявив, що проведення виборів за змішаною системою, зокрема, це ризик, «на який ми пішли». А ще зауважив, що всього 1,4 відсотка населення входить до партій. І тому, мовляв, їхній вплив у суспільстві незначний. Справді, коли пригадати рівень впливу майже 6-відсоткової КПУ на теренах України, то 1,4 здаватиметься зовсім незначним.

Карликовість українських партій полягає у тому, що більшість їх погано розвинена. Їхні осередки на місцях це не партійні організації колишньої КПРС за своїм представництвом, дисципліною, впливовістю. Саме тому пересічному виборцеві місцеві партійні бонзи невідомі. А в центрі вони здебільшого варяться у власному соку і досить далекі від місцевих партійних осередків. Ця віддаленість спостерігатиметься ще яскравіше, оскільки для більшості партій, аби все ж таки хоча б наблизитися безпосередньо до виборів, необхідно створювати блоки. Та якщо це очевидно в центрі і про це лише домовляються саме в центрі, то на місцях блокування призведе до ще більшої втрати малими партіями свого політичного обличчя, якщо воно вимальовалося там хоча б у загальних рисах. А диктат згори завжди на місцях сприймається неоднозначно. Тим більше, що саме на місцеві партійні осередки припаде чи не найкопіткіша робота — збирання підписів за партійні списки: 200 тисяч — по 10 тисяч у 14 регіонах країни. От і виходитиме, що в списку блоку партій в перших рядах опиниться лише центральне керівництво, причому не однієї, а кількох партій. Решта партійців, навіть тих 14 регіонів, де вдасться зібрати потрібну кількість підписів, лише використовуватиметься як штовхач головних імен на виборах. Причому великою мірою такими будуть реалії чи не для всіх місцевих осередків партій. А тому їхні лідери, безумовно, більше надій покладатимуть на місцеві вибори, бо тут за свою владу зручніше подбати, і ймовірність її одержати вища, ніж потрапити в партійний список на виборах народних депутатів України. Щоправда, не виключено, що саме місцеві партійні лідери балотуватимуться у мажоритарних виборчих округах. Але це означає, що ті, чиї прізвища є в партійному списку, не повинні ставати місцевим лідерам на перешкоді. Виникатиме дилема, кому виборці в мажоритарному окрузі віддадуть перевагу: загальновідомому члену партії чи місцевому лідерові? Мабуть, при розв'язанні цього внутріпартійного питання також виникатимуть розбіжності між центральними партійними органами і місцевими осередками. І не виключено, що вони «переходитимуть один одному дорогу», розпорошуючи голоси виборців. Бо за умови, що ті, хто балотується за партійним списком, мають право висуватися і в мажоритарному окрузі, неважко передбачити такий розклад.

Отже, в мажоритарних округах буде тісно. І не тільки тому, що там балотуватимуться «списочники». А ще й тому, що по них їтимуть і ті народні депутати України нинішнього скликання, котрі не розраховують на перші місця в списку тієї чи тієї партії. А це, що не кажіть, досить потужна сила. Коли змагатимуться за мандат серед інших висуванців два нинішні обранці сусідніх округів. Адже тепер округ за кількістю виборців буде удвічі більший... Вони розповідатимуть одне про одного стільки, що додаткової реклами не буде потрібно. А ще підключаться народні депутати минулого скликання. Отже, на кожен округ уже припадає чотири, так би мовити, колишні. А ще 15 (за прогнозною кількістю партій, котрі зможуть зареєструвати свої списки і паралельно виставити принаймні по одному кандидату), і решта, включаючи висуванців трудових колективів; а також ті, хто не насмілиться позмагатися. З точки зору уникнення боротьби за мандати хоча б серед депутатів Київ найзручніший регіон, бо тут чимало вільних округів, в яких не обрали народних депутатів України. Однак з усіх інших точок зору це і найважчий регіон, бо висуванців і в старі часи тут було до 30. На наступних виборах, очевидно, може бути й більше.

Однак, на відміну від попереднього, чинний тепер виборчий закон уже не містить порогу явки виборців і вимоги про абсолютну більшість голосів виборців для здобуття перемоги. Досить набрати найбільшу кількість голосів виборців. За умови традиційної активності електорату похилого віку, котрий охочіше сприйме скоріше ідеали лівих, аніж центристів, які підтримують Президента, за правління якого, і на посаді прем'єра також, цей електорат постраждав найбільше, і тим більше правих, неважко передбачити, представники якої політичної орієнтації мають найбільші шанси здобути перемогу. Принаймні у Східному, Південному, Центральному регіонах. А якщо врахувати питому вагу цих округів у їх загальній кількості, виходячи з кількості населення, то стає зрозуміло, про який ризик говорив Президент. Бо очевидно, що центристські партії, котрі до виборів називаються пропрезидентськими або партією влади, матимуть дилему: пояснення економічних негараздів за умови підтримки Президента. А результати голосування в парламенті за ті чи інші законопроекти у більшості випадків не дадуть їм козиря, яким би вони могли бити законодавчу владу в цілому.

Отже, очевидно: наступний парламент буде лівішим за нинішній. А якщо так, то це закладає досить прогнозований результат президентських виборів. Ось про який ризик говорив Президент.

Та у цій спробі прогнозного аналізу не взято до уваги досить вагомий важіль управління виборчим процесом — капітал. Здебільшого тіньовий. Оскільки за державний кошт хіба що скромні листівки можна буде виготовити. Тому вся виборча машина буде щедро змащуватися. Чи не головною для багатьох кандидатів і партій стане проблема найефективнішого застосування капіталу і те, кому продатися дорожче за майбутнє лобіювання в парламенті і не мати при тому ані проблем з контрольно-виконавчими органами влади, ані з самими комерційними структурами, котрі фінансують партію чи окремого кандидата в народні депутати.

Мабуть, і про цей ризик говорив Президент.

Та ризик справді є. І найбільший ступінь ризику суспільства — втратити обраний парламент або не обрати 29 березня 1998 року.

На прес-конференції з нагоди першої річниці Конституційного суду його голова Іван Тимченко (а він ним залишатиметься ще два роки) нагадав, що цей орган конституційної юрисдикції має свій регламент, яким не передбачено прискорені темпи розгляду звернень та подань. І зауважив, що КС безумовно розгляне звернення 91 депутата щодо конституційності виборчого закону. Залишається гадати, коли саме звернення 91 депутата потрапить до КС і буде прийнято до розгляду. Можна прогнозувати, що КС зможе винести вердикт у розпал виборчої кампанії, або вже після неї, коли будуть відомі її результати. Хоча Іван Тимченко, нагороджений указом Президента орденом Ярослава Мудрого, і підкреслив, що не хотів би, щоб рішення КС використовувалися в політичній боротьбі, все може статися.

І ще одне, варто, мабуть, простежити: чи балотуватиметься в кандидати 91 народний обранець, або чи підпишуть вони звернення до КС. Бо, ставлячи підпис під ним, вони не повинні бути переконані, що вибори за чинним законом легітимні. Тоді нелогічно буде брати в них участь. Якщо ж усе-таки підписанти занурються у виборчу боротьбу, це може означати лише те, що їхній виборчий прогноз задовольняє Президента.

Проте вихід є: парламент повинен якнайшвидше ухвалити зміни до виборчого закону, щоб не було підстав звертатися в КС. Це треба робити терміново. Так само, як і приймати закон про Центральну виборчу комісію. І, нарешті, визначитися з формуванням її складу. Хоча Президент і подав до Верховної Ради свої пропозиції стосовно складу ЦВК, розглядати їх не було можливості, бо дехто з того списку відкликав свої кандидатури. І все зависло. Тим часом є пропозиція зберегти нинішній склад ЦВК, продовжити її повноваження. Цей крок за умов цейтноту виборчого процесу може бути виправданий. Однак з точки зору дотримання Конституції може надалі створити проблеми з визнанням виборів легітимними. Тим більше, що ЦВК у нинішньому складі також не є повністю працездатною.

Утім, щодо легітимності виборів, то вона будь-коли може бути поставлена під сумнів. Хоча б із точки зору порушення процедури ухвалення закону про вибори. Бо Президент не скористався своїм правом вето, а вніс пропозиції про зміну до непідписаного закону. Цей жест доброї волі може обернутися каральним мечем для майбутнього парламенту. Якщо раптом його склад не задовольнятиме Президента. Скажімо, Леонід Кучма недвозначно заявив у своєму останньому інтерв'ю «Післямові», що він має інший погляд на шляхи виведення України з кризи, ніж голова нинішнього парламенту і голова Соцпартії Олександр Мороз. Хоча серед лівих партійна програма соціалістів не є крайньою. Президент каже, що він ближче до центру і підтримуватиме його. Це означає, що його не задовольнять і програмні установки правих. А що таке нинішній центр? У принципі, ті, хто при владі — ті, хто при владі тепер на чолі з прем'єром Валерієм Пустовойтенком.

А в парламенті тим часом гряде звіт уряду про виконання закону про відшкодування компенсацій за вкладами, на що в бюджеті-97 було закладено 200 мільйонів гривень. Виплат, як відомо, не проводили. І парламент погрожує прем'єрові порушити питання про довіру.

Це теж ризик.

Світлана ПИСАРЕНКО.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: ВОСЬМА СЕСІЯ
Хроніка законотворення

Пленарний день 21 жовтня розпочався вже традиційним оголошенням депутатських запитів, заяв та повідомлень, які, до речі, мали гостре соціально-економічне спрямування і звернення до Кабінету міністрів покінчити з безвідповідальним відключенням електроенергії на селі.

Першим постав Закон «Про Кабінет міністрів України» з пропозиціями Президента України, поданий для повторного розгляду. До нового закону, прийнятого Верховною Радою ще 19 липня 1997 року, Президент подав 30 поправок, переважна більшість яких була відхилена Комітетом з питань правової політики і судово-правової реформи. Правомірність цього підтвердив і сесійний зал, який погоджувався практично з усіма аргументами правового комітету і доводив це голосуванням. Водночас слушні пропозиції і такі, що не вступали в конфлікт з конституційними нормами, народні депутати приймали. За прийняття доопрацьованого закону в цілому проголосували 234 народних депутати.

Сесія підтримала в другому читанні і проект закону про внесення змін і доповнень до Закону «Про заставу». До закону скрізь, де належить за текстом, внесено уточнення, що державний реєстр застави рухомого майна має бути державним, що утримувачі цього реєстру є державні установи. Це унеможливить комерціалізацію цієї важливої справи. Вирішено, що пункти 3, 4, 5 та 6 цього закону набирають чинності з 1 липня 1998 року.

За скороченою процедурою в кінці ранкового засідання було розглянуто Закон України «Про призупинення спаду сільськогосподарського виробництва та продовольче забезпечення країни у 1997—1998 роках», до якого ряд пропозицій подав Президент. Питання з розгляду було зняте.

Вечірнє засідання розпочалося розглядом ряду законопроектів про внесення змін і доповнень до Закону «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності». У підсумку дискусії зал прихилився до законопроекту, поданого народним депутатом Олексієм Шеховцовим, і прийняв його в першому читанні. А на повторне перше читання вирішено направити законопроект Кабінету міністрів як самостійний правовий документ. Обидва законопроекти мають бути доопрацьовані відповідно до підсумків обговорення.

У третьому читанні прийнято закон про електронний обіг цінних паперів та систему національного депозитарію України. Сесія ратифікувала конвенцію між урядом України і урядом Румунії про уникнення подвійного оподаткування та попередження ухилень від сплати податків стосовно доходу і капіталу.

Відбулося повторне перше читання проекту закону про Регламент Верховної Ради України (нова редакція). Законопроект підтримали 242 народних депутати.

Сесія внесла доповнення до постанови Верховної Ради України «Про введення в дію Закону України «Про державний матеріальний резерв», яким посилила контроль законодавчої і виконавчої гілок влади за створенням, відпуском і використанням матеріального резерву.

Зміни та доповнення внесено також до Закону «Про страхування», до Повітряного кодексу України та Кодексу торговельного мореплавства України.

За поданням Комітету з питань правової політики і судово-правової реформи за грубе порушення законності увільнено з посади судді арбітражного суду Херсонської області О. С. Козлова та з посади судді арбітражного суду Донецької області О. К. Буйнова у зв'язку з виїздом на постійне місце мешкання за межі України.

Народні депутати у своїй ранковій «розминці» 22 жовтня порушили принципові питання місцевого соціально-економічного життя і загальнодержавні проблеми.

Як відомо, до ухваленого Верховною Радою Закону «Про Службу безпеки в Україні» Президент України зробив зауваження, зокрема до положень стосовно погодження кандидатур для призначення на відповідальні посади. Промовці, що виступили, не сприйняли як достатні аргументи Президента і підтвердили це спробою подолати вето, але 246 набраних голосів виявилося для цього замало.

Доля президентського вето спіткала і Закон «Про систему суспільного телебачення і радіомовлення України», до якого Президент зробив свої зауваження і також повернув до Верховної Ради. Але виступ опонента — народного депутата Віталія Шевченка був глибоко аргументований і з розумінням сприйнятий залом. І свідчення тому — 300 голосів «за». Вето подолано. Водночас сесія прийняла два зауваження Президента до окремих статей цього закону.

Цілу низку нових зауважень зробив Президент і до Закону «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів». Як сказав доповідач, голова Комітету законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації Віктор Понеділко, попередні зауваження Президента, тепер абсолютно зрозуміло, були спрямовані не на вдосконалення закону, а на його погіршення. І в підсумку голосування зал знову подолав вето Президента — це засвідчили 306 народних депутатів, які ще раз проголосували за вже прийнятий закон.

На черзі обумовлене Конституцією України та ініційоване Національним банком питання — проект закону про Національний банк України.

Провідним лейтмотивом більшості виступів була невдоволеність роботою банків, які сьогодні не стали партнерами виробників, і згода з необхідністю якнайшвидшого прийняття документів, які всю валютно-фінансову систему держави поставили б на правову основу, привели у відповідність проголошені наміри і завдання з фактичною їхньою діяльністю. Закон про Національний банк прийнято у першому читанні.

Сесія заслухала інформацію про основні напрями грошово-кредитної політики Національного банку України на 1997 рік і взяла її до відома.

23 жовтня перед тим, як перейти до розгляду питань порядку денного, народні депутати визначилися щодо теми наступного Дня уряду, який має відбутися 11 листопада. Комітети подали пропозицію винести питання про формування фондів продовольчих ресурсів для державних потреб, про підготовку житлово-комунального господарства до осінньо-зимового періоду і про стан виплат заборгованостей та повернення заощаджень громадян. З цим погодився і зал.

За процедурою повторного першого читання розглянуто проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань відкриття банківських рахунків. Провідна думка — скільки рахунків у банках може відкривати підприємство. У цього законопроекту виявилися досить непримиренні опоненти, та все ж більшість зрозуміла, що без його прийняття не буде ефективно діяти Закон про прибутки, і тому ухвалила його в першому читанні.

На друге постатейне читання проект закону про внесення змін і доповнень до Закону «Про оподаткування прибутку підприємств» презентував секретар Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Володимир Немировський. Це був довгий законотворчий марафон, що прокладав правовий шлях до розгляду і вдосконалення проекту бюджету-98. Голосування довело, що законопроект виписаний ретельно, чітко і тому статті прийнялися переконливою більшістю народних депутатів. За закон у цілому проголосували 241 народний депутат.

Депутатська «розминка» 24 жовтня від попередніх відрізнялася тим, що була досить гострою. Більшість народних депутатів різних політичних спрямувань говорили про свавілля чи бездіяльність деяких посадових осіб у вирішенні нагальних соціально-економічних питань, які то в одному, то в іншому регіоні чи районі завдають дедалі нових бід найменш забезпеченим людям, школам тощо. Відключення електроенергії, подачі тепла, невиплати пенсій, неувага до безробітних...

Не менш гнітюче враження у депутатів викликав звіт Фонду державного майна України за жовтень-грудень 1996 року та 9 місяців 1997 року, з яким виступив виконуючий обов'язки голови фонду Володимир Лановий, та виступи співдоповідачів — голови Рахункової палати Валентина Симоненка і голови Контрольної комісії з питань приватизації Олександра Рябченка, які розкрили напрацьовані механізми нечесного привласнення майна держави і людей, що отримали сертифікати нена-бто на свою частку у спільному надбанні. У ході дискусії відчулося, що підготовлені проекти постанов не сповна відповідали дійсній ситуації, і тому народні депутати рішуче переглянули окремі пункти.

Верховна Рада України дала доручення авторам проектів постанови підготувати відповідно до підсумків обговорення один проект і внести його на розгляд сесії на наступному пленарному тижні. За це проголосували 255 народних депутатів.

Сесія почала розгляд пропозицій Президента до Закону «Про Фонд державного майна України» і вирішила продовжити його 3 листопада.

Наступні пленарні засідання розпочнуться 3 листопада.

Прес-служба Верховної Ради України.

У комітетах Верховної Ради

Парадокси справді є різні. Є французькі, є українські

КОМІТЕТ з питань культури і духовності Верховної Ради України та посольство Франції провели семінар «Культурна політика Франції». В ньому взяли участь посол Французької Республіки в Україні Паскаль Фіссі та голова Комітету Верховної Ради Михайло Косів, народні депутати України, урядовці, журналісти.

Чому слов'янська Болгарія входить до союзу франкомовних країн

Ця інформація зацікавила багатьох учасників семінару. Очевидно, тому, що французи, віповідаючи вимогам часу, виробили адекватну сучасності модель розвитку своєї культури. Ця програма формувалася під гаслом «Через розвиток культури створимо нову якість держави».

Сьогодні французи лідирують у багатьох напрямах утвердження європейської духовності з обов'язковим збереженням національної самобутності. В країні знімають 120—130 кінострічок щороку (друге місце в світі за інвестиціями в кінематограф), понад 350 видавництв друкують до 400 мільйонів примірників книг (42 тисячі назв), торговий обіг видавництв сягає майже 4 млрд. доларів США, французи посідають перше місце в світі серед читачів журнальної продукції. У Франції здійснюється 50 тисяч театральних постановок щорічно, діє близько 1200 музеїв, 4440 кінозалів тощо.

Ці вражаючі цифри можна називати й називати. Але, гадаю, вже зрозуміло, чому болгари вирішили орієнтуватися на європейський франкомовний світ.

— Це парадокс, — зауважив один із основних доповідачів на семінарі працівник міністерства культури Франції професор Луї Пулез, — що ми — ринкова країна, але держава в нас відіграє найактивнішу роль у розбудові культури.

Звичайно, це не означає «керування культурою», як було за минулих радянських часів. Головна риса французької культурної політики — визначення пропозицій і попиту. Тобто, держава, яка добре знає суспільні настрої й уподобання, виробляє свою систему пропозицій за чітко визначеною програмою.

Андре Мальро — приклад для наших письменників-депутатів

Інколи можна чути нарікання, що в українському парламенті багато діячів культури (письменників, журналістів, митців), тому й, мовляв, Верховна Рада не завжди діє ефективно. Не будемо захищати наших інтелектуалів, бо їхня плідна праця на депутатській ниві загальновідома. Візьмемо приклад із французького життя. Міністерство з питань культури Франції було створене 1959 року за ініціативою видатного письменника XX століття Андре Мальро (1901—1976 рр., романи «Королівська дорога», «Горішники Альтенбурга», дослідницька праця «Психологія мистецтва», спогади «Антимемуари»). В ці ж роки сформувалася модель культуровідтворюючої системи розвитку національної духовності.

Сьогодні Франція виділяє з бюджету на розвиток культури 73.9 млрд. франків (майже 15 млрд. американських доларів). Не виходячи за рамки європейського контексту, французи насамперед дбають про збереження національної самобутності. Гармонійно розвивається вся культура, але пріоритет віддано кіномистецтву (100 років тому французи — брати Люм'єри — винайшли кіно, цього року весь світ відзначав його ювілей), театру (Паризька опера відкрита 1669 року, а Комеді Францез — 1680, Національна вища школа мистецтв — 1793).

Словом, коли переглядаєш дані про стан французької культури, розумієш, чому Париж вважається мистецькою столицею світу.

Для порівняння скажу, що Україна нині згідно з бюджетом планує витратити на розвиток культури 528 млн. гривень (270 млн. доларів США), що майже в 60 разів менше.

Це вже парадокс нашої дійсності.

Інколи доводиться зупиняти в парламенті годинники

Саме так роблять французькі парламентарії, коли не вкладаються в суворо визначені Конституцією терміни прийняття державного бюджету. Якщо дискусії розгортаються й не знайдено компромісного рішення, «зупиняється час», аби не порушити основний закон держави.

Про що так гаряче дискутують французькі парламентарії? Про те, як розділити кошти, яких (і в них від того ж болить голова!) теж не вистачає (?!).

Найперша турбота — забезпечити пристойне утримування національних закладів культури: Паризької опери, Лувра, Національної бібліотеки, Центру Помпіду. Значні суми виділяються на реалізацію концепції державної політики Франції в галузі культури — збереження і популяризація культурної спадщини та не менш важливого заохочення до творчості.

На останньому доповідачі з французького боку особливо акцентували. Адже ніякими заборонами, регламентацією та закликами не можна досягти утвердження національної культури. Можна лише заохочувати! Для цього у Франції розроблена ціла система заходів: гнучка податкова політика, замовлення державою (урядом) творів митцям, підтримка традиційних видів мистецтва. Наприклад, у всій Франції діє єдина ціна на книжки. Відповідний закон націлений на уникнення монополізації в книготоргівлі, що, безумовно, звузило б книжковий ринок. Держава зацікавлена, щоб у всіх регіонах рівномірно діяла мережа книготоргівлі, яка охоплювала б, по можливості, найбільшу читацьку аудиторію.

З метою захисту інтересів кінопрокату відрегульовано стосунки між Національним центром кінематографії та телебаченням, якому заборонили вечірній показ нових кінострічок тощо.

Протистояння американізації духовного життя

Вже кілька десятиліть Франція наполегливо бореться за збереження своєї самобутності й, передусім, проти впливу американської масової культури (тут ситуація в чомусь схожа з нашою: американізація — та ж русифікація тощо). Разом з тим французька культура залишається відкритою за рахунок інтенсивного розвитку національних видів мистецтва.

Відомо, що Франція — унітарна держава, оберігає від англосаксонських впливів свою мову (в країні діє академія, яка покликана оберігати чистоту мови Гюстава Флобера, Ромена Роллана, Шарля Бодлера).

Обидва доповідачі професори Елізабет Флюрі-Ерар та Луї Пулез, відповідаючи на запитання учасників семінару, наголошували на тому, що французи тому успішно розв'язують проблеми розвитку своєї культури, що національна самосвідомість їх з'явилася ще в XV столітті, а історія французької мови налічує півтори тисячі років... Не замовчували вони й того, що заради централізованої (єдиної!) держави з єдиною мовою свого часу були знищені всі інші, які сьогодні існують лише як місцеві, діалекти.

Отже, як бачите, караван французької культури йде своєю дорогою й не впливають на його поступ протести опонентів. Чим не приклад нам для наслідування?

* * *

Два дні учасники семінару «Культурна політика Франції» в деталях знайомилися з механізмом прийняття державного бюджету, діяльністю, зокрема Національного центру кінематографії, іншими аспектами реалізації принципів французької політики в утвердженні національної самобутності.

Які ж результати зусиль французів?

Лише 35 відсотків громадян Франції віддають перевагу вітчизняним кінострічкам. Молодь же дивиться американське кіно. Низький рівень культури у французькому селі. Драматичне мистецтво, музеї, картинні галереї доступні лише еліті. В школах недостатньо уваги приділяється художньому вихованню підростаючого покоління тощо.

* * *

Ми говорили в основному про фінансування розвитку культури з боку держави, але у Франції ще більше коштів вкладають в цю справу органи місцевого самоврядування (відомі ще з XVIII століття комуни — відповідник наших рад народних депутатів) — 40,6 відсотка загальних витрат. Майже 30 відсотків виділяють інші міністерства. І все заради того, щоб французький громадянин справді почувався жителем передової європейської держави.

* * *

І останнє. Слухаючи виступи наших гостей, дискусії навколо актуальних питань, вкотре доходиш висновку — українська культура (мова, національна духовність) буде відроджуватися лише за умови постійної підтримки її з боку держави й за активної участі громадян. А як це робиться в Європі — й відкрили нам ще раз французи.

Віталій АБЛІЦОВ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про статус народного депутата України»

Верховна Рада України **постановляє**:

Внести до Закону України «Про статус народного депутата України» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №3, ст.17; 1994 р., №34, ст.315; 1995 р., №34, ст.268, №35, ст.270) такі зміни і доповнення:

1. Статті 2 і 3 викласти в такій редакції:

«Стаття 2. Строк повноважень народного депутата України

Повноваження народного депутата України починаються за умов, визначених у статті 79 Конституції України, і припиняються в день відкриття першого засідання Верховної Ради України нового скликання.

Стаття 3. Дострокове припинення повноважень народного депутата України

Повноваження народного депутата України припиняються достроково за рішенням Верховної Ради України:

у зв'язку з особистою заявою народного депутата про складення ним депутатських повноважень;

у разі визнання народного депутата судом недієздатним, безвісно відсутнім;

у разі припинення народним депутатом громадянства України або виїздом його на постійне проживання за межі України;

у зв'язку з набранням законної сили обвинувальним вироком щодо нього;

у разі смерті народного депутата.

Рішення про дострокове припинення повноважень народного депутата України приймається більшістю від конституційного складу Верховної Ради України за поданням комітету, до компетенції якого входять питання діяльності народних депутатів.

Повноваження народного депутата України припиняються достроково на підставі рішення суду за поданням Голови Верховної Ради України за власною ініціативою або на вимогу не менше 25 народних депутатів України:

у зв'язку з обранням або призначенням народного депутата на посаду, зайняття якої несумісне з виконанням повноважень народного депутата України, і якщо при цьому депутат не виконує вимоги щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності;

у разі коли протягом місяця після визнання повноважень народний депутат не залишив попереднє місце роботи і не передав трудову книжку із записом про це до апарату Верховної Ради України.

Заяву до суду Голова Верховної Ради України направляє одночасно на всіх без винятку народних депутатів, які не виконують вимоги щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності».

2. У статті 4:

частину першу викласти в такій редакції:

«Народний депутат України здійснює свої повноваження на постійній основі. Він не може мати іншого представницького мандата чи бути на державній службі. Статус депутата несумісний із зайняттям будь-якою іншою діяльністю з сумісництвом з отриманням матеріальної винагороди, за винятком викладацької, наукової роботи та літературної, художньої і мистецької діяльності у вільний від роботи час»;

частину другу доповнити новим абзацом третім такого змісту:

«входити до складу керівництва, правління чи ради юридичної особи, що має на меті одержання прибутку»;

у зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом четвертим, виклавши його в такій редакції:

«незаконно одержувати від іноземних урядів та іноземних і українських установ та підприємств незалежно від їх форми власності подарунки (винагороду)»;

у зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом п'ятим.

3. Частину четверту статті 12 доповнити реченням такого змісту:

«Рішення про направлення запиту до Президента України на вимогу народного депутата України, групи народних депутатів чи комітету Верховної Ради України має бути попередньо підтримане не менш як однією третиною від конституційного складу Верховної Ради України».

4. Частину другу статті 24 викласти в такій редакції:

«Народний депутат має право із залученням, при необхідності, своїх помічників-консультантів, представників об'єднань громадян, контрольних органів здійснювати контроль за розглядом одержаних пропозицій, заяв і скарг у державних органах та органах об'єднань громадян, на підприємствах, в установах і організаціях, незалежно від форм власності і підпорядкування, та брати особисту участь у їх розгляді».

5. Частину третю статті 29 викласти в такій редакції:

«Апарат Верховної Ради України, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації, посадові особи державних підприємств, організацій, наукових, навчальних і юридичних установ, правоохоронних органів зобов'язані забезпечити народному депутату безоплатну допомогу з правових питань, що виникають в його депутатській діяльності».

6. Частину першу статті 30 викласти в такій редакції:

«Народному депутату України забезпечується переважне право виступу з питань його депутатської діяльності у друкованих засобах масової інформації, засновником яких виступають державні органи та органи місцевого самоврядування, по державному радіо та телебаченню. Редакції газет, засновниками яких виступають державні органи та органи місцевого самоврядування, які розповсюджуються у виборчому окрузі депутата, зобов'язані публікувати подані депутатом матеріали не менше одного разу на місяць в обсязі до 1/16 газетної площі. Народний депутат має право подавати матеріали у підготовленому до друку вигляді: офіційного матеріалу, статті, коментаря, інтерв'ю тощо відповідно до передвиборної програми народного депутата з урахуванням норм етики щодо посадових осіб всіх рівнів».

7. У статті 32:

частини першу і другу викласти у такій редакції:

«Народному депутату після закінчення строку його повноважень, а також у разі дострокового їх припинення за особистою заявою про складення ним депутатських повноважень надається попередня робота (посада), а у разі неможливості цього (ліквідація підприємства, установи, організації) він зараховується до резерву кадрів державної служби або відповідного міністерства, відомства, в системі якого працював народний депутат на попередній роботі, для заміщення посади, що відповідає його професійному рівню, з урахуванням рангу державного службовця. Верховна Рада України наступного скликання не пізніше трьох місяців від початку своєї роботи розглядає питання щодо дотримання вимог законодавства України у наданні народному депутату попередньої роботи (посади) і приймає відповідне рішення.

Верховна Рада України забезпечує колишньому народному депутату на період його працевлаштування заробітну плату у тому розмірі, що отримують працюючі народні депутати України, але не більше одного року, а у разі навчання чи перекваліфікації — не більше двох років. У разі неможливості працевлаштування після зазначеного терміну за колишнім народним депутатом України зберігається 50 відсотків чинної заробітної плати, яку отримують працюючі народні депутати України, до досягнення ним пенсійного віку за умови, що трудовий стаж його перевищує 25 років для чоловіків і 20 років для жінок. Ці нарахування провадяться за наявністю довідки від органу, в якому колишній народний депутат зарахований до резерву для заміщення посади за наявності у нього необхідного трудового стажу та неможливості працевлаштування»;

частину сьому викласти в такій редакції:

«Стосовно колишнього депутата протягом п'яти років після закінчення строку його повноважень не припустимі дострокове розірвання трудового договору (контракту) у порядку дисциплінарного стягнення з ініціативи власника підприємства, організації, установи або уповноваженого ним органу, його скорочення, звільнення з військової служби, служби в органах Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України — з ініціативи командування або ж виключення з колгоспу та іншого кооперативу, навчального закладу, пониження у посаді чи у званні без попередньої згоди Верховної Ради України»;

частину одинадцяту викласти в такій редакції:

«Витрати, пов'язані з переїздом на роботу у Верховну Раду України і поверненням на попереднє місце роботи або переїздом за призначенням в іншу місцевість, відшкодовуються за нормами чинного законодавства для категорії працівників, запрошених на роботу»;

частину тринадцяту доповнити реченням такого змісту:

«У разі працевлаштування колишнього народного депутата на роботу, пов'язану з переміною місця проживання, за бажанням його дружини (чоловіка) їм надається державною службою зайнятості за місцем призначення чоловіка (дружини) рівноцінна робота (посада) або інша за їх згодою»;

частину шістнадцяту викласти в такій редакції:

«При досягненні встановленого законодавством України пенсійного віку народному депутату України призначається зазначена державна пенсія за наявності трудового стажу для чоловіків — не менше 25 років, для жінок — не менше 20 років. Пенсія вказаним народним депутатам України призначається в розмірі 80 відсотків заробітку працюючого народного депутата з урахуванням всіх доплат та надбавок до посадового окладу. За кожний повний рік роботи понад 25 років для чоловіків і 20 років для жінок пенсія збільшується на один відсоток наведеного вище заробітку, але не більш ніж до 90 (включно) відсотків зазначеного заробітку, без обмеження граничного розміру пенсії. Пенсія народному депутату України виплачується в повному розмірі незалежно від його заробітку (прибутку), одержуваного після виходу на пенсію. У разі виходу на пенсію народному депутату України виплачується грошова допомога в розмірі 12 місячних посадових окладів. Народному депутату, який вийшов на пенсію, надається право безоплатного проїзду на території України один раз на рік (у прямому і зворотному напрямках) залізничним, водним, повітряним або автомобільним міжміським транспортом. Ці положення за рішенням Верховної Ради України не поширюються на депутата, повноваження якого припинено достроково у зв'язку з набранням законної сили обвинувальним вироком щодо нього».

8. Частини першу, другу, третю статті 34 викласти в такій редакції:

«Народним депутатам України відшкодовуються витрати, пов'язані з депутатською діяльністю, в розмірі, встановленому Верховною Радою України, що не підлягають оподаткуванню. За дні відсутності без поважних причин на засіданнях Верховної Ради України чи її органах за поданням комітету, до відання якого віднесені зазначені питання, народним депутатам не провадяться виплати, пов'язані з виконанням депутатських обов'язків.

Народному депутату України, який протягом місяця після визнання Верховною Радою України його повноважень не залишив попереднього місця роботи і не передав трудову книжку з записом про це до апарату Верховної Ради України, не провадиться за рахунок Верховної Ради України відшкодування витрат, пов'язаних з виконанням повноважень народного депутата.

Депутатам при виїзді з місця роботи у Верховній Раді України для виконання доручень Верховної Ради України та її органів, або для роботи у своєму виборчому окрузі, у період, визначений Верховною Радою України, витрати на відрядження виплачуються в розмірах, визначених чинним законодавством».

9. Статтю 35 викласти в такій редакції:

«Стаття 35. Помічники-консультанти народного депутата України

Депутат може мати до десяти помічників-консультантів, правовий статус і умови діяльності яких визначаються Положенням про помічника-консультанта народного депутата України, що затверджується Верховною Радою України. Помічники-консультанти перебувають у штаті державних підприємств, установ, організацій або зараховуються за заявою депутата до штату виконавчого комітету органу місцевого самоврядування, а у містах Києві та Севастополі — до секретаріатів міських рад у межах фонду, встановленого Верховною Радою України народному депутату для оплати праці помічників-консультантів.

Депутат також може мати помічників-консультантів, які працюють на громадських засадах.

Персональний підбір помічників-консультантів і організація їх роботи та розподіл місячного фонду заробітної плати здійснюються особисто народним депутатом.

У межах загального фонду, виділеного депутату для оплати праці помічників-консультантів і не використаного ним для цієї мети, депутат має право оплачувати за договорами виконання певних робіт чи надання йому послуг, пов'язаних із здійсненням депутатських повноважень».

10. У статті 38 частину третю викласти в такій редакції:

«Депутат має право на додаткову житлову площу у вигляді окремої кімнати».

Президент України Л.КУЧМА.

м. Київ, 25 вересня 1997 року.
№ 548/97-ВР

Згідно з Регламентом Верховної Ради України, закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 3, ст.10) такі зміни:

1. У статті 19:

частину третю викласти у такій редакції:

«Мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється у розмірі мінімального споживчого бюджету. В умовах кризового стану економіки та спаду виробництва мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється у розмірі не нижче межі малозабезпеченості»;

доповнити статтю після частини третьої новою частиною такого змісту:

«Мінімальний розмір пенсії за віком підвищується у зв'язку із збільшенням величини вартості мінімального споживчого бюджету чи межі малозабезпеченості».

У зв'язку з цим частини четверту, п'яту та шосту вважати відповідно частинами п'ятою, шостою та сьомою.

2. Частину другу статті 64 та статтю 75 виключити.

II. Прикінцеві положення

1. Мінімальний розмір пенсії за віком у розмірі не нижче межі малозабезпеченості, величина вартості якої з 1 січня 1997 року становить 70,9 гривні, поширюється тільки на пенсії, що призначаються відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення».

2. Пенсії, призначені відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення», перераховуються диференційовано по мірі збільшення мінімального розміру пенсії за віком.

3. Комітетам Верховної Ради України підготувати пропозиції щодо приведення у відповідність із цим Законом законодавчих актів, якими встановлюються розміри пенсій, що обраховуються у співвідношенні з мінімальним розміром пенсії за віком, не збільшуючи при цьому максимальний розмір цих пенсій.

4. Кабінету міністрів України:

щоквартально до повного перерахунку пенсій, призначених у відповідності до Закону України «Про пенсійне забезпечення» з урахуванням внесених до нього змін, інформувати Верховну Раду України про хід виконання цього Закону;

до 1 липня 1997 року надати Верховній Раді України інформацію про механізм перерахунку пенсій і етапи його виконання;

внести до Верховної Ради України проект Закону України про прожитковий мінімум, а також обрахунки величини прожиткового мінімуму згідно із статтею 46 Конституції України.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 4 червня 1997 року.
№ 307/97-ВР

Згідно з Регламентом Верховної Ради України, закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

Невдача

НЕДАВНО у київській газеті «Факты и комментарии» трапилася цікава замітка про приватизацію в Криму. Зокрема, думка щодо цього процесу голови фонду державного майна Автономної Республіки Валерія Горбатова. Він вважає, що найгострішою проблемою для півострова є приватизація курортної галузі. І наводить приклад: нині до неї підготовлено лише один об'єкт вартістю 300 тисяч гривень.

Флагман без вітрил?

До Криму мене привели не так справи відпускні, як чутки — одна від одної жахливіші. Вони точаться навколо найбільшого не тільки на півострові, а й у колишньому Радянському Союзі ВАТ «Готельний комплекс «Ялта-Інтурист». Один з керівників держави через пресу заявив, що готель заборгував бюджетові сім мільйонів гривень, інший запевняє, що доба проживання тут коштує 400 доларів і т. ін.

Узяла мене цікавість: невже все це про нього, колектив готелю «Ялта»? Він же бо мало не перший в Україні ще сім років тому взяв своє підприємство в оренду. Невже не вдалося стати господарем? Та ще й з таким провалом?

Мабуть, щоб з'ясувати ситуацію, у якій опинився колектив, слід повернутися в часи, коли він взяв у оренду, без перебільшення можна сказати, флагман туризму в Союзі — готель «Ялта» на 2500 місць, споруджений іноземною фірмою. Туристський комплекс має розгалужену сферу послуг, бари, ресторани, пляжне господарство зі складним і недешевим обладнанням. Усе це обслуговують майже дві тисячі працівників. І досі готель зі своїм пляжем вважається кращим і за оснащеністю, і за розташуванням на Південному березі Криму. Щоправда, не треба забувати і про чи не найвищі амортизаційні відрахування за все перераховане вище.

Так-от, коли колектив брав підприємство в оренду, середня річна завантаженість готелю сягала 80—90 відсотків! Нині ж, принаймні два останні роки, вона становить близько 20,4 відсотка. І річ, зрозуміло, не в тім, що підприємство потрапило в руки невмілого господаря. Однозначно можна сказати: «Ялта» працює досі саме тому, що була в руках трудового колективу. Інакше комплекс спіткала б доля інших державних підприємств. Причини відомі нині й школяреві. Та й мають вони стосунок не лише до цього конкретного підприємства. Це — розвал Союзу, а з ним і централізованого продажу турів, політична, економічна, соціальна нестабільність у цьому регіоні.

А чим це обернулося для «Ялти»? Зменшився потік туристів — різко зменшилися доходи за тих самих затрат: амортизаційні витрати йдуть, як і раніше, бо велетенське приміщення утримувати треба цілорічно, послуги пожежної та сторожової охорони, зв'язку теж треба оплачувати, незалежно від того, є в готелі туристи чи їх немає.

По-хазяйськи було б так: консервувати приміщення на зиму, бо готель явно став сезонним підприємством. Принаймні, доти, доки він не запрацює так, як колись. Аж ні, готель і досі вважається «всесезонним», незважаючи на те, що це зовсім не так, з усіма наслідками, що звідси випливають: податки «Ялта» має сплачувати, як і всі. До літа 1995 року колектив тримався на плаву, розрахувався з бюджетом. А після просто таки катастрофічного зменшення турпотоку вчасно сплатити податки він не в змозі: борги, як снігова брила, зростають — і державі, і партнерам. Штрафних санкцій нагромаджується не менше, ніж обов'язкових платежів. І якщо з обов'язковими платежами раніше підприємство справлялося, то протягом останніх двох років воно у глибокому цейтноті, глухо сіло на картотеку.

Здається, все зрозуміло: підприємство потрапило у скруту. І коли б це навіть був маленький колектив, але потенційно спроможний працювати, то й тоді слід би знайти можливість, якщо не допомогти капітально, то хоч кинути соломинку. А тут «Ялта»! Так, нині підприємство — чи не найбільший неплатник податків у державну казну. Але весь парадокс у тому, що він і найбільший... платник податків! І якщо ми таки справді хочемо, щоб на вулицях поменшало жебраків, то насамперед цю руку маємо подати не останньому, а тим, хто в змозі прогодувати і його.

Натомість колишній флагман, здається, починають притоплювати. Хто? Але тут не зайве буде запитати: «Як?», а вже потім: «Навіщо?»

Ніхто не хотів воювати

Спочатку на «Ялту» вийшла бригада контрольно-ревізійного управління в Автономній Республіці Крим за дорученням прокуратури республіки «для проведення ревізії окремих питань фінансово-господарської діяльності» у лютому. І хоча з переліком самих питань, що містяться у дорученні прокуратури, співробітників фінансово-економічних служб готелю ніхто не ознайомив, однак останні поставилися до цього з розумінням: треба то й треба.

І все могло б бути добре, коли б не одне «але»: КРУ Криму робило перевірку підприємства, не маючи на те законних підстав! З тої простої причини, що готельний комплекс «Ялта-Інтурист» перевірявся за період, коли він перебував у статусі орендного, а не державного підприємства, не фінансувався з державного бюджету і проти нього не порушувалася кримінальна справа, а доручення прокурора не є підставою для проведення перевірки.

КРУ після проведення перевірки своїм рішенням постановило: стягнути з готельного комплексу «Ялта-Інтурист» штрафних санкцій більш як 323 тисячі гривень. Підприємство не погодилося, звернувшись з позовом до Кримського арбітражного суду, який і виніс вердикт: перевірку КРУ проведено з порушенням чинного законодавства, і результати її не можуть бути підставою для прийняття рішень про стягнення коштів і застосування штрафних санкцій.

Але цікаво й інше: чому фінансові служби готелю допустили перевіряльників КРУ на підприємство, заздалегідь знаючи, що перевірка незаконна?

— Та ми ні з ким не хочемо воювати, — відповіли мені. — Крім того, ви ж розумієте, що сили нерівні?

Розумію...

Та, як то кажуть, недовго грав оркестр переможні марші. У кінці травня — чергова перевірка, що тривала понад два місяці. Цього разу її здійснювала державна податкова адміністрація у Ялті (ДПА). Хоч її керівник і запевняв, що це була звичайна планова перевірка, однак у акті про результати вказується, що її проведено «на підставі постанови прокуратури Автономної Республіки Крим від 20.05.1997 року». Коли вже діяти за законами, то не зовсім зрозуміло, навіщо ДПА знадобилася така «шапка». Для податкових інспекторів і без постанови це — справа, як кажуть, свята.

Та от проблема: як не намагалася одержати у ДПА цей документ, що став підставою для проведення перевірки у готельному комплексі «Ялта-Інтурист», мені це не вдалося. Скажу відверто, було ніяково, коли дорослі й цілком серйозні люди — керівники ДПА, у тому числі і юрист, щодо наявності у їхній службі такого важливого документа чомусь гнівалися на мою для них не зрозумілу прискіпливість: «У нас була планова перевірка, там з'явився кримінальний прокурор якийсь, вони сиділи весь час поруч, на шиї, і керували цими діями, що брати, а що не брати. Краще запитати у тих людей, які безпосередньо перевіряли, хай вони розкажуть, зараз їх немає. Ми вимагали щось у прокурора та з шостого відділу ще не уповноважені. Це була планова перевірка, але вони наполягали, щоб ми написали. Органи наполягали. А для нас запис, що це за дорученням прокурора, жодної ролі не грав. Ми рішення приймаємо самостійно, вони тільки дивляться...»

І так далі. Втім, думаю, ця розмова коментарів не потребує. Але ж і справді, краще зустрітися з самими перевіряльниками, а не з їхніми начальниками. Не переповідатиму всіх перипетій організації цієї зустрічі, бо спочатку мене запевняли, що інспектори не бажають зі мною зустрічатися, а тим паче —коментувати будь-що. І все ж, ця зустріч — маленька вистава з одним слухачем і глядачем — кореспондентом «ГУ» — відбулася з результатом, якого я й очікувала: бідолашних інспекторів посадовили між кількома начальниками, які, по суті, не дали їм і рота відкрити.

А запитати хотілося лише одне: як сталося, що результат перевірки ДПА «про застосування і стягнення фінансових санкцій за порушення законодавства про оподаткування щодо готельного комплексу «Ялта-Інтурист», котре вилилося у 5 мільйонів 800 тисяч гривень штрафу для останнього, опротестував Арбітражний суд Автономної Республіки Крим, визнавши недійсним акт ненормативного характеру? Робота дев'яти податкових інспекторів протягом двох місяців у готельному комплексі «Ялта-Інтурист» дорівнює нулю?

Хоча деякі моменти спонукають до роздумів. Наприклад, такий: ще до завершення перевірки заступник начальника ДПА Криму пані Пікуля на одній з нарад назвала суму заборгованості «Ялти» держбюджетові — 7 мільйонів гривень. Цю ж цифру повторив у одному з виступів віце-прем'єр міністр України пан Дурдинець. Незрозуміло, де взялася саме така сума, бо сукупна заборгованість готельного комплексу перед бюджетом і спецфондами на той час становила 2,5 млн. гривень.

Та хоч би як там було, а сума після перевірки ДПА готельного комплексу «Ялта-Інтурист» майже збіглася! От і вір після цього запевненням керівників ДПА, що рішення вони приймають самостійно, а «органи тільки дивляться»...

«Хай уже нарешті озоветься!»

Керівники фінансово-економічних служб готельного комплексу «Ялта-Інтурист» підрахували, що за 180 робочих днів у першому півріччі у них відбулося 300 днів перевірок. До того ж, наприклад, перевіряльники з київського КРУ за відсутністю первинних документів (їх і досі не повернула ДПА Ялти) «перевірили» фінансову діяльність за актами... попередніх перевірок, повністю... підтвердивши їх! Це було б смішно, якби бригада перевіряльників не розіслала результати по інстанціях...

Та борг є борг, і самими перевірками його не подолаєш. А в «Ялті» й раді б, як кажуть, у рай, та... борги не пускають! І тому мало не остання надія — на приватизацію підприємства, до якої вони давно готові.

Але знову оте «але». Які тільки плітки і чутки не поширюються у зв'язку з цим процесом! Що «певні» сили чекають не дочекаються, щоб хапнути ласий шматочок, що інші «певні» сили тому й стримують приватизацію, що досі той ласий шмат не поділили. Керівники комплексу вже жартують щодо цього: «Хай уже той «хтось» нарешті озоветься»!

А черга купити, вкласти гроші чи взяти участь у приватизації реальним капіталом до готелю, на жаль, не вишикувалася, хоч колектив усі надії покладає саме на неї. Ситуація така. План приватизації підписано ще 27 березня. 51 відсоток акцій залишається у державній власності. Всі належні документи передані у Фонд державного майна Автономної Республіки Крим.

Проте досі фонд не видав наказ про затвердження правління товариства та інші документи. Тобто процес приватизації готелю «Ялта» фактично призупинений. А тим часом підприємство переживає далеко не кращі часи. Так, готель на час перевірки ДПА не вніс до бюджету і позабюджетних фондів майже три мільйони гривень. Але ж кредиторська заборгованість перед готелем становить 3,8 млн. гривень! Проте повернення більшої частки цієї суми є проблематичним з різних причин. А цього року готель уже має збитків майже три мільйони гривень.

Ось чому «Ялта» чекає приватизації не як манни небесної, а як можливості вийти з фінансової і економічної скрути. Принаймні, програму такого прориву тут мають. Але... затримка за фондом державного майна, утримувачем контрольного пакета акцій, головним власником. Я зустрілася з начальником відділу приватизації орендних підприємств Віктором Мироненком. Той не бачить у приватизації (самому процесі) проблем. Затримка, вважає він, за «Ялтою»: під час визначення статутного фонду — 24 мільйони гривень — тут не врахували вартість гелієвої установки (0,001 відсотка від статутного фонду). Тому фінансовим службам, не без співчуття сказав Віктор Васильович, доведеться зробити похід по інстанціях ще раз.

Не знаю, чому Віктор Васильович злукавив, але, по-перше, в готелі про таку причину зупинення приватизації вперше почули від мене, а, по-друге, з'ясувалося, що вартість цієї установки (дві цистерни для підігріву води, встановлені на пляжі) за програмою приватизації й не має входити до статутного фонду.

Проте, на мою думку, скринька відкривається куди простіше: у держави — власника цього добра — явно бракує коштів, щоб вдихнути нове життя у готель, споруджений майже чверть століття тому, не знаходиться й охочі вкласти капітал у цю справу. А, точніше, вона, держава, не може, не хоче або не вміє створити привабливі умови для інвестора.

Кажуть, що інвестор не знаходиться ще й тому, що готель має велику заборгованість. Поцікавилася думкою людини як і непричетної (бо «Ялта» не належить до об'єктів комунальної власності), так і знавця цієї проблеми — Олександра Калюся, голови представництва фонду державного майна у Ялті. Розмовляла з ним мало не в останні години перебування на цьому посту, бо назавтра Олександра Олексійовича було призначено виконуючим обов'язки глави Ялтинської адміністрації.

— Така величезна заборгованість готелю, як стверджує ДПА, — байки. На жаль, і керівників держави, і громадськість вводять в оману люди, які не володіють ситуацією, а намагаються вислужитися. Це — КРУ, правоохоронні органи, податкова адміністрація.

Вважаю, що приватизація допоможе «Ялті» виборсатися із складної ситуації, хоча держава їм зараз і не в змозі допомогти. Єдина надія — на швидкий приплив кредитних і позикових капіталів, які нині можуть залучити лише окремі особистості. Тільки зволікати далі вже нікуди...

Валентина ПИСАНСЬКА.

***P. S.** Отака ситуація. Я попросила власного кореспондента «Голосу України» в Автономній Республіці Крим знайти слід злощасної постанови прокуратури. Як і передбачала, такого документа у цій вельми шанованій установі не виявилося, бо його просто ніколи й не було. Ну а усні вказівки... Хіба ж знайдеш автора?*

І ще. Я назвала цю кореспонденцію відповідно до ситуації, яка склалася навколо «Ялти». Невдачею вважаю свою спробу дійти істини у головному — чому приватизація, ні, не готелю, а вона вся, в цілому народжується з такими важкими потугами? Адже скількома народами цей шлях уже пройдено... А для готелю справді невдача, що процес затягнувся. А ще невдача, бо доля склалася так, що ми й досі боїмося «органів» і цифри в актах перевірок, буває, пишемо під їхнє диктування. Чи не від страху народжуються такі калічні діти, як, наприклад, оця приватизація?

Будуть варитися австрійські не тільки сталь, а й гроші.

Післямова до візиту міністра фінансів Австрії в Україну

ЦЕ БУВ таки виїзд у «світ»: представники понад 30 банків, фірм і компаній супроводжували міністра фінансів Австрії пана Рудольфа Едлінгера до Києва, де їх було прийнято на найвищому рівні, що забезпечило найвищі результати.

Але до того, треба зазважити, довелося докласти зусилля торговому радникові при Посольстві Австрії в Україні панові Рудольфу Талеру та його колезі — торговому радникові при Посольстві України в Австрії панові Петрові Яковенку та багатьом іншим.

А результат візиту вражав: підписано угоди про уникнення подвійного оподаткування та ряд інших документів, спрямованих на розбудову двосторонніх економічних відносин.

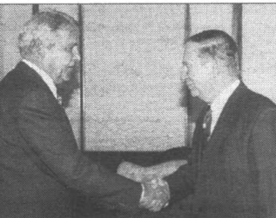
Торговий радник Посольства Австрії в Україні пан Рудольф Талер, підкреслив, що нинішнє двосторонне підписання забезпечує значно ширший простір для діяльності фірм і компаній, а особливо банків.

Адже коли раніше в Україні діяли лише їхні представництва, то нині побажали відкрити філії такі серйозні банки, як Інвестиційний банк банківської групи Австрія, а також «Райфайзенцентральбанк». А ще — дочірнє підприємство австрійських банків, яке організовує торгівлю опціонами та терміновими контрактами від імені Віденської фондової біржі, займається торговими системами, проводить розрахунки та гарантує виконання контрактів. Один з найважливіших напрямів — підтримка учасників ринку в отриманні інформації із застосування опціонів та термінових контрактів.

Але чи не найважливішою подією в ці дні стало повідомлення про те, що найбільший Інвестиційний банк Австрії САІВ «Інвестментбанк» відкрив офіс у Києві, що змінює структуру банку в Центральній та Східній Європі.

Дочірнє відділення банку в Києві пропонує всі види операцій з цінними паперами (й операції з використанням приватизаційних та компенсаційних сертифікатів), а також здійснення їх на первинному ринку. Метою роботи київського офісу є надання послуг українським та іноземним юридичним і фізичним особам.

Інші напрями роботи передбачають послуги зі злиття та поглинання компаній для клієнтів, які бажають поширювати свою діяльність на територію України, послуги з управління фінансами, первинного розміщення цінних паперів, а також консультативні послуги та допомога під час приватизації українських компаній та після її завершення. Група висококваліфікованих аналітиків готує звіти

по підприємствах та секторах, а також робить оцінку досягнень українського ринку.

Крім того, компанія вже є членом електронної торговельно-інформаційної мережі ПФТС і налагодила важливі зв'язки з аналогічними компаніями, які працюють на регіональних ринках. Такі зв'язки дають змогу використовувати можливості фондового ринку України в міру їх виникнення.

Інвестиційний банк САІВ, який щойно створено, є дочірньою компанією групи Банк Австрія, що посідає 35-ту позицію у європейському рейтингу банків. Активи цих банків дорівнюють 1,5 трильйона австрійських шилінгів.

Серед усіх інвестиційних банків, що діють у Центральній та Східній Європі, САІВ найдосвідченіший і є найбільш поширеною структурою у цьому регіоні. Компанія є лідером у галузі приватизації в регіоні та первинного розміщення цінних паперів компаній-емітентів Центральної та Східної Європи. Її діяльність спрямовано на сприяння розвитку та інтеграції країн Центральної та Східної Європи у ринкову економіку.

Окрім дочірньої структури в Києві, САІВ має представництва у Братиславі, Бухаресті, Будапешті, Кишиневі, Любляні, Москві, Празі, Софії, Вільнюсі, Варшаві та Загребі. Компанія також має постійно діючі відділення у Відні, Франкфурті, Лондоні, Мілані та в Нью-Йорку.

Але ж у Києві побували представники практично всіх галузей господарювання Австрії — від австрійських національних повітряних ліній, що здійснюють рейси до Києва, Одеси та Дніпропетровська, постачальника систем для теплоелектростанцій та станцій для охорони навколишнього середовища до фірми, що проектує, постачає та встановлює устаткування для металургійної промисловості.

В Україні шукають точку дотику інтересів не тільки шість банків, а й 16 різноманітних компаній, які готові співпрацювати з українськими колегами. А містком до цього співробітництва є бюро торгового радника Посольства Австрії в Україні, яке очолює пан Рудольф Талер. До речі, він так зацікавлений в успіхові австрійсько-українського співробітництва, що, образно кажучи, сам готовий стати до вагранки, щоб сталь варилася і швидко, і надійно.

Валентина ПИСАНСЬКА.

На знімках: міністра фінансів Австрії пана Рудольфа Едлінгера вітає Президент України Леонід Кучма; торговий радник пан Рудольф Талер.

Хроніка. Факти. Події

● *Буенос-Айрес*

Партії Перона здати владу

Нищівної поразки зазнала Хустісіалістська партія, що править в Аргентині, на парламентських виборах, котрі відбулися в неділю і за підсумками яких буде наполовину оновлено палату депутатів Національного конгресу. За попередніми офіційними даними, переможцем на виборах став Альянс, як назвали свій передвиборний союз дві основні опозиційні партії країни: Громадянський радикальний союз і Фронт солідарної країни.

● *Богота*

Усіх кандидатів не перестріляти

Повстанським угрупованням не вдалося зірвати муніципальні вибори, що відбулися на всій території Колумбії. Збройним силам і поліції вдалося забезпечити безпеку попри спроби повстанців залякати виборців і кандидатів до місцевих органів управління. Вибори відбувалися у вкрай напруженій обстановці.

Самий факт проведення виборів колумбійська влада розцінює як великий успіх, оскільки під час передвиборної кампанії більш як 100 кандидатів убито, а тисячі інших зняли свої кандидатури через погрози. Лише за дві доби, що передували виборам, жертвами повстанців стали 14 осіб.

● *Рим*

Сепаратисти мріють про парламент

Кілька інцидентів відбулося в різних містах Італії, де були вибори до так званого «парламенту Паданії» — ніким не визнаної «держави», в яку сепаратисти хочуть об'єднати ряд північних областей країни. У місті Монца одну «виборчу дільницю», що являє собою невелику будку, було вщент зруйновано, у Кремоні три аналогічні «кіоски» частково розорено групами молодиків.

Вони оголосили себе активістами різних організацій, що виступають проти відділення Паданії.

● *Душанбе*

Бойовикам потрібен бій

Вісім таджицьких прикордонників поранено під час збройного нападу на спільний блок-пост урядових сил з боку невідомого угруповання в прикордонному з Узбекистаном Турсунзадевському районі республіки. За однією з версій, це одне з антиурядових угруповань, що переховуються в навколишніх горах після розгрому в серпні цього року урядовими силами бунтівних угруповань у західних районах республіки. Військові джерела не виключають, що ця група могла просочитися і з території Узбекистану, куди після розгрому пішли десятки бойовиків.

● *Сянган*

Упав останній

Падінням провідного індексу Хан Сан на 2,17 відсотка відкрилися торги на гонконгівській фондовій біржі, підтвердивши оцінку експертами тижня, що почався, як «тижня невизначеності». Індекс, повідомляє радіо в першому біржовому зведенні, упав на 241 пункт. Причина кризи — атака спекулянтів на жорстко прив'язаний до долара США гонконгівський долар. Він залишився останньою в регіоні валютою, яку ще не охопила безпрецедентна за останні 15 років криза.

За матеріалами кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

Що там, у ЄС

КУПУЙТЕ ГАЗ. АЛЕ ЗА ПРАВИЛАМИ

Європейський союз має намір до кінця року прийняти рішення про поступову лібералізацію ринку природного газу. Як стало відомо з авторитетних джерел у Раді ЄС, в результаті півричних переговорів розв'язано загалом технічні питання. Політичні ж можна буде зняти на засіданнях ради у жовтні—грудні. Так вважає більшість постійних представників країн ЄС у Брюсселі.

Проект рішення, що його треба прийняти на рівні міністрів, запропоновано Люксембургом, котрий виконує до кінця року функції голови в ЄС. У ньому, зокрема, вказано, що уряди країн союзу повинні визначити компанії, яким дається право вільно укладати контракти з будь-якими постачальниками газу в будь-якій країні ЄС. До числа цих компаній в обов'язковому порядку включають електростанції, що працюють на газі, з річним споживанням у 25 млн. кубометрів і більше. На першому етапі після набуття угодою чинності вільний ринок повинен охопити не менш як 28 відсотків споживання газу в кожній країні ЄС, і до нього допускають національних імпортерів, які купують не менш як 25 млн. кубометрів на рік.

Ці умови не вплинуть на порядок імпорту газу з третіх країн. Контракти, укладені до набрання чинності угодою, діятимуть без змін. Нові, найімовірніше, буде укладено на підставі узгодженої між країнами ЄС системи винятків з правил лібералізації, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Олександр КЛІНОВ,
«Голос України» (з Рима)

Сардинська теж мова

В Італії офіційно визнано сардинську мову і прирівняно в правах до італійської. Згідно з новим законом про мову, підготовленим урядом і ухваленим парламентом, сардинською мовою дозволено складати офіційні документи місцевої адміністрації на території острова. Очікують, що новий закон сприятиме і розвитку сардинської культури.

Острів Сардинія (в Середземному морі на заході від Апеннінського півострова) ще в третьому столітті до Різдва Христового перейшов під владу древніх римлян. Але протягом своєї історії досить часто змінював «господарів». Ним володіли араби, іспанці, французи, австрійці. Аж поки 1861 року Сардинія стала частиною об'єднаної італійської держави.

Для того, щоб центральна влада визнала місцеву мову та своєрідність сардинської культури, знадобилося 136 років.

З'ЯСУВАЛОСЯ: ТРИВАЄ ВІЙНА

ПІСЛЯ підписання у Києві широкомасштабного Договору про дружбу, співробітництво і партнерство України та Росії у двосторонніх відносинах запанувало безвітря. Хоча й одна, й друга сторони коли-не-коли здіймають хвилі, до справжнього шторму, як правило, не доходить. Можливо, тому що обом країнам просто набридло конфліктувати.

Але нерозв'язані проблеми іноді все-таки змушують перших осіб держав робити заяви, які свідчать: до цілковитого взаєморозуміння ще далеко. Так, минулого тижня Президент України Леонід Кучма, виступаючи на третьому з'їзді Федерації профспілок заявив: «Нам, на жаль, не вдалося припинити торговельну війну з Росією, незважаючи на домовленості, досягнуті на найвищому політичному рівні». Йдеться передовсім про впровадження російською стороною податку на додану вартість на українські товари.

Справді, коли Борис Єльцин перебував у Києві, він пообіцяв розібратися «із цим неподобством». Але минуло вже кілька місяців і ми поки що можемо лише розводити руками і звертатися до сумної статистики: протягом січня—серпня загальний товарооборот між Україною та Росією зменшився на 18 відсотків (порівняно з тим самим періодом 1996 року), або більш як на 2 млрд. доларів США. Загальний експорт українських товарів та послуг зменшився на 28 відсотків, і нині Україна має від'ємне сальдо 1 млрд. 166 млн. доларів. Хоча, як запевняє Леонід Кучма, у нашій державі «створено всі умови для взаємовигідного співробітництва на двосторонній основі з державами СНД і передовсім з Росією». Президент України переконаний: внутрішні економічні труднощі великою мірою зумовлені саме тим, що ми не можемо порозумітися з нашим найближчим сусідом.

До речі, список серйозних проблем поповнюється з періодичністю раз на півроку. Останнім часом до питання про введення ПДВ додалася й проблема з поставками в Росію українського цукру (після того, як Росія оголосила про намір розвивати власну цукрову промисловість і обмежити закупівлю українського цукру). Чергову спробу «домовитися» з Росією місяць тому зробив Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко.

Під час його візиту до Москви порушувалися саме ці проблеми. «Поставки українського цукру до Росії — питання стратегічне», — сказав тоді Валерій Пустовойтенко. І хоча Росія залишається основним ринком збуту нашої сільськогосподарської продукції, ми починаємо його втрачати. Розповідаючи про підсумки візиту, Валерій Пустовойтенко запевняв журналістів, що найближчим часом сторони домовляться про встановлення фіксованої квоти на експорт цукру, а також про скасування ПДВ. Але, на жаль, не пояснив, коли завершується термін, що його названо словами «найближчий час». Очевидно, не через місяць. Інакше як пояснити заяву Леоніда Кучми, що торговельна війна з Росією триває. А програємо в ній, схоже, ми.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Сто сім зим

живе на цій землі Марія Амвросіївна Бондаренко

***З** НЕЮ я познайомився в Олександрійському будинку ветеранів. Сидіти в кімнаті з кореспондентом бабуся не схотіла. Сама вийшла надвір на сонечко.*

—Скільки вам років, Маріє Амвросіївно?

—Ой, багато, багато... Давно більше сотні. (В документах бабусі стоїть дата її народження — 1890 рік).

—Де жили раніше?

—Народилася в Галаганівці, біля Чигирина. А тоді життя понесло... То жила в Протопопівці, а це ось сюди приписали мене. Сім'я була в мене, та померли всі. Братових чотирьох діток доглядала, а тепер померли всі, один онук зостався. Десь у місті живе. Ось чекаю його. (Онук Марії Амвросіївни мешкає і працює в Олександрії, щотижня обов'язково відвідує старенькую).

—Що запам'яталося вам з вашого життя?

—Різного було, дєтка, та все пройшло. Воно вже і вмирати хочеться, та не вмираю. Не цікаво так жити, але що поробиш.

Однак особливої байдужості до життя наш кореспондент у бабусі не помітив. Вона потроху розбалакалася, почала сама розпитувати журналіста.

—А хто вам розповів про мене, що я тут живу?

—Жінки, що у вас працюють. Людям цікаво буде, про вас почитати.

—То ви з газети?

—Так. (Спочатку кореспондент не представився бабусі). Не читаєте газети?

—Газети — ні. А Біблія в мене є, то, бува, беру її. (Марія Амвросіївна навіть замовила, щоб їй принесли окуляри, аби читати товсту Біблію давнього видання). Автобусом приїхали?

—Машиною, бабусю. Є старенька машина.

—Та вже не старіша за мене.

—Ким ви працювали?

—А в колгоспі. (Ще рік тому, коли бабуся Марія мешкала в селі, вона сама обробляла свій город біля хати. А городу того, люди добрі, 60 соток!)

— Бабусю, що треба робити, щоб прожити стільки, як ви?

—Е-е, хочеш... Живи!

Секрети довголіття розпитував Ігор ШИРОКУН.

Кіровоградська область.

Фото автора.

...і перша осінь

Борщівський пологовий будинок відзначається високою якістю акушерсько-гінекологічних послуг і, як результат, найнижчою на Тернопільщині смертністю серед немовлят. Цікаво, що за півтора року тут побачили світ 16 двійнят, а у вересні сталася подія, яка, здається, не залишила байдужим жодного мешканця області. У сім'ї Ольги та Романа Черпіти зі Скали Подільської народилася трійня: Іванка, Надійка та Володя. На жаль, потрійне щастя для матері було затьмарене невеселими роздумами: де взяти гроші на пелюшки, повзунки, дитяче харчування... Адже подружжя вже виховує чотирирічну дитину.

Батько сімейства — інвалід II групи, ледь пересувається. Ольга безробітна, отримує копійчану допомогу. Щоправда, на клопотання депутата обласної ради Івана Невістюка та завідувача пологового відділення Михайла Чубея місцева влада виділила подружжю дві тисячі гривень. Та чи багато на них накупиш?

Молода матір більш як місяць прожила в лікарні, бо в хаті не було чим протопити, а вугілля нині недешево коштує. Розчулені медики написали навіть дружині Президента про нелегке щастя сім'ї Черпіти. Та відповідь десь забарилася...

Михайло ВАСИЛАШКО.

На знімку: завідувач пологового відділення Борщівської центральної районної лікарні Михайло Чубей та Ольга Черпіта з трійнятами.

Фото автора.

Як пільговиків прогодувати і на старість відкласти

Проблема

***Н**АПРИКІНЦІ минулого тижня Президент усе-таки підписав ухвалені парламентом зміни до закону про пенсійне забезпечення, хоча й зауважив, що згадані добрі наміри не мають під собою жодного фінансового підгрунтя. За словами заступника міністра праці та соціальної політики Олени Гарячої, підвищення мінімальної пенсії до 70,9 грн. потребує додатково близько 2 млрд. видатків на місяць і спричинить астрономічний дефіцит Пенсійного фонду.*

Під час зустрічі з журналістами у прес-клубі ринкових реформ Олена Василівна нагадала, що мінімальна пенсія — це розрахунковий норматив, який застосовують не лише для обчислення пенсій, а й різноманітних (і не завжди виправданих) пільг та надбавок, якими ряснiє чинна система соціального забезпечення.

Наш найгуманніший у світі пенсійний закон було ухвалено 1992 року і розраховано на 60-відсоткові відрахування від фонду оплати праці до ПФ. Починаючи з 1993 року, ці відрахування становили лише 32 відсотки і, природно, не могли забезпечити виконання щедрих обіцянок. Нині в Україні 46 відсотків пенсіонерів отримують пенсію нижче від «старої» межі малозабезпеченості в 48 гривень, а різниці між рівнем максимальної та мінімальної трудових пенсій майже немає.

Водночас підвищені пенсії окремих категорій громадян спричиняють голодну заздрість у наших дідусів та бабусь, які нічим особливим у цьому житті не відзначилися, на відміну від 14 395 колишніх державних службовців, суддів, прокурорів, митників та колишніх народних депутатів. Хоча парламент уже давно прийняв у першому читанні закон про обмеження пенсій державним службовцям, ті й досі отримують, у середньому, по 149 гривень щомісяця.

І річ не в тім, багато це чи мало. Проблема в тому, що чинна система соціального забезпечення не враховує головного: справжнього трудового внеску людини, і всі намагання підсолодити на кілька гривень життя пенсіонера приносять користі не більше, ніж косметичний ремонт в аварійному будинку. От-от упаде стеля, а ми все тішимося новенькими рожевими шпалерами і з насолодою вдихаємо доісторичний пил...

Деякі мрійники відмовляються бачити очевидні речі: темпи старіння населення в нашій країні набагато випереджають середні світові. Вже сьогодні в окремих сільських регіонах на 1000 людей працездатного віку припадає 1100 непрацездатних. За підрахунками експертів, у 2026 році за збереження чинної системи пенсійного забезпечення від відрахування від ФОП до Пенсійного фонду мають зрости до 100 відсотків! Такі прогнози лише стимулюватимуть приховування прибутків та спричинять масову еміграцію підприємців до тіньового сектора економіки.

Як уникнути такої перспективи? За словами Олени Гарячої, передовсім Кабмін має намір скасувати дострокове призначення пенсій. Адже за чинним законодавством раніше на пенсію виходять не лише шахтарі й хіміки, які працюють у справді шкідливих умовах, а й аптекарі та медреєстратори (у 40—45 років), які все життя мали справу лише з рецептами та лікарняними.

У проекті закону «Про обов'язкове державне пенсійне страхування», розробленому урядом, не йдеться про підвищення пенсійного віку. Але призначення дострокових пенсій та всі фінансові обов'язки щодо цього покладено не на Пенсійний фонд, а на підприємства. Передбачено також поступово, до 2010 року, підвищувати необхідний трудовий стаж — до 35 років для чоловіків та жінок. Утім, ці зміни найбільшою мірою стосуються тих «пенсіонерів», яким нині по 15—20 років і які ще встигнуть відкласти собі на старість. Якщо, звичайно, в них не відбиратимуть останнє.

Ганна РОМАНЦОВА.

Ринок праці

Знайти роботу допоможе ярмарок

Безробіття — проблема багатогранна: економічна, соціальна, психологічна. На його подолання направлено спільне докладання зусиль місцевих органів влади, профспілок, організацій.

У міжнародному інформаційному ярмарку вакансій, що проходив нещодавно у Київському Республіканському планетарії, виявили бажання брати участь 45 підприємств, що надали близько 560 вакансій. Кожна організація мала свій інформаційний стенд, де вказувалися її структура, рід діяльності, робота, що пропонується, а також вимоги до претендентів.

Мета заходу — надання консультативних послуг, сприяння у працевлаштуванні населення відповідно до заходів, передбачених «Програмою зайнятості населення у 1997 — 2000 роки». Ще, що дуже важливо, учасниками ярмарку були три навчальні заклади — СПТУ № 26, учбові центри «Перспектива XXI століття», «Кар'єра».

Охочих вчитися і працювати було чимало. В основному — молодь. Не секрет: залишивши школу і не маючи кваліфікації, підліток йде на вулицю. В Україні спостерігається зростання підліткової злочинності. За данними ЮНІСЕФ, рівень злочинів, скоєних молодими людьми, зріс за останні десять років на 12 відсотків.

Це і стало однією з основних причин створення при Київському міському центрі зайнятості центру профінформації.

— За 1,5 місяці роботи, — розповідає керівник групи Тетяна Нещерет, — до нас звернулися 480 чоловік. Ми надаємо інформацію про обрану професію (де можна отримати вакансію, вимоги, платня), психологи допомагають людині визначитися, чи може вона працювати за цією професією.

Не дивно, що саме біля стенду центру профорієнтації було найбільше відвідувачів.

Попередній ярмарок вакансій допоміг працевлаштувати 830 чоловік, а заявок було близько семи тисяч. Результати теперішнього будуть відомі протягом тижня.

— За цим ми ретельно стежимо, — запевнив мене директор Печерського районного центру зайнятості Іван Харченко. —З досвіду можна впевнено сказати, що працевлаштується 4—5 частина відвідувачів.

Оксана ЧЕХОВСЬКА.

Пощастило гармоністу...

Передплата-98

Невисокий сухорлявий дідусь переступив поріг корпункту і хвацько відрекомендувався:

— Іван Вовк, гармоніст із Миргорода. Виграш у лотереї тут одержувати?

Показую чайний сервіз: чашки й блюдечка засяяли на сонці перламутром і, здається, гостеві сподобалися.

— Почаюємо, — пропоную.

— Що там чай. Ви лiпше приїздіть до мене хоч усією редакцію, мої троїсті музики потішать гарною грою.

Розговорилися. Іван Олексійович згадав війну.

Після короткого пекельного бою за переправу танковий батальйон зробив стрімкий багатокілометровий марш і опинився в невеличкому румунському містечку. Доки солдати порядкували біля машини, місцеві жителі, оговтавшись від переляку, почали пригощати вояків яблуками, смагляві дівчата принесли жбаники із домашнім вином. Хтось згадав про «очі чорні», один офіцер дістав з футляра-валізи трофейну гармошку.

Зачувши музику, сержант-автоматник Іван Вовк притьмом помчав до гурту.

— Хоч вірте, хоч ні, а тоді здалося, що я зовсім не на страшній війні, а на колодках у рідних Почапцях. Бувало ж увечері зійдуться хлопці та дівчата, погомонять, обміняються жартами, а тоді хтось і каже: «Нумо, Іване, ушквар такої, щоб і в Миргороді на курорті почули». А без Івана тоді, дарма, що тільки півпарубка, жодне гуляння не обходилося — бо кращого музики на селі не було. Хіба батько — пічник, муляр і музика-самоук Олексій Семенович.

Так от, тоді Іван Вовк проштовхався в гурт солдатів аж упритул до музики.

— Що, сержанте, й тобі хочеться заграти? —поблажливо запитав офіцер-гармоніст.

І ось інструмент у руках Івана. Торкнувся клавішів, і полинули фронтові мелодії. Пограваши досхочу, простягнув інструмент господареві. А той замахав руками: «Залиш її, синку, собі. І грай, щоб за душу брало».

Відтоді і мандрував воєнними дорогами з автоматом і гармошкою. Відслужив, повернувся додому. Працював механіком, електромонтером — за спиною сімдесят літ і всього було в житті. Не було лише такого, щоб розлучався з гармошкою. З нею, вважайте, і славу здобув як музика: переможець оглядів, конкурсів, фестивалів. Кілька років тому із фольклорно-етнографічним ансамблем з приміського села Єрки та своїм незмінним напарником, який, мабуть, найкраще в курортній окрузі володіє бубном із дзвіночками, Олексієм Панасенком, побували навіть в Голландії — з гастролями...

З дідом Іваном ми прощались, як старі друзі. Вже з порога він сказав:

— «Голос України» читаю з першого дня і на наступний рік обов'язково передплачу. Так і передайте усім читачам...

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

P. S. ***Того дня в корпункті газети одержали чайні сервізи чотирнадцять полтавців, а родина Ольги Харсіки з Пирятина — пральну машину «Десна». Ще 10 полтавців найближчим часом одержать грошові виграші по 30 гривень, і п'ятеро — кондитерські набори. До слова, наступного року кількість призів у лотереї значно зросте. Тож не баріться з передплатою на «Голос України».***

Погоду вгадати неважко. Важко передбачити

***ПОТОЧНИЙ** рік — не високосний і особливих потрясінь начебто не обіцяв. Але те, що пережила цього літа Європа: повені, смерчі, зсуви — відгукуватиметься ще довго. Потерпіли й західні регіони України.*

Що це? Збуваються сумні передбачення астрологів? Чи це закономірні катаклізми кінця століття? Чи можна науково пояснити те, що відбувається?

Із цим запитанням ми звернулися до Олександра Косовця — директора Центральної геофізичної обсерваторії Держкомгідромету України, який неодноразово висвітлював екологічні проблеми на сторінках нашої газети.

— Такі катаклізми в історії зовсім не поодинокі, і говорити про те, що поточний рік у цьому плані унікальний, не можна, — зазначив Олександр Олександрович. — Якщо звернутися до сивої давнини, то навіть у літописах згадують про страшні потопи і в Україні, і в інших місцях. При цьому десь дощів зовсім не було. Не буває такого, щоб скрізь у певний період траплялися ті самі лиха. І закономірностей у них шукати не варто.

Візьмімо хоча б минулий рік. Хто точно міг сказати, що зима почнеться лише у другій половині грудня? Осінь була аномально тепла. У Києві 5—7 листопада ми зафіксували найвищу температуру для цих днів за більш як сторічний період спостережень. Тепло різко змінилося трьома тижнями холодів, які послабшали лише до середини січня. Затяжна була весна, але вже на початку травня стояла літня спека. Дощів ані краплі. Навіть фахівці всерйоз заговорили про посуху. Та де там: на початку літа задощило і лити перестало тільки в серпні. І в цей місяць у Києві, приміром, випало лише 30 мм опадів — менше половини серпневої норми.

Як бачимо, з листопада 1996 року і до сьогодні кліматичні відхилення спостерігалися і в один, і в другий бік, причому сягали екстремальних значень. Одне слово, клімат нині став вельми мінливий. І це зовсім не пусті просторікування про те, що, мовляв, зими раніше були сніжні й морозяні, а влітку в Київській області кавуни достигали. Це факт.

Пояснити такі явища можна почасти впливом на клімат техногенних чинників. З часом вирубано великі площі лісів, котрі, являючи собою «легені» планети, ще й запобігали швидкому таненню снігу, утримували вологу. Болота — регулятори водності річок. А їх у 60—80-ті роки активно осушували. Атмосферу забруднювали промисловими викидами, надто оксидом вуглецю й оксидами азоту. Все це загалом сприяє прояву «парникового ефекту». Та це не означає, що скрізь потеплішає. Багаторічні спостереження показали, що наші зими справді стали теплішими, а от літа — похолоднішали. Потепління клімату спричинює танення полярної криги Антарктиди, внаслідок чого підвищується рівень Світового океану. Гряде зміна глобальної циркуляції атмосфери.

Складніше стало прогнозистам. Попри наявність сучасних засобів спостереження (супутників, радіозондів) дуже важко передбачити, що буде протягом місяця, сезону. Точніші прогнози — добові.

— А чи можна якось вплинути на стабілізацію погоди? Адже щось, мабуть, роблять у цьому напрямі?

— Людство до певної міри може зупинити ті негативні процеси, що відбуваються нині у природі.

Є міжнародні домовленості про зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферу. У нас їх легко виконати, бо «викидати», по суті, нема чого —промисловість стоїть. На Заході цю проблему розв'язують зовсім не зменшенням обсягів виробництва, а за рахунок впровадження передових очисних технологій.

Та ми цілком могли б внести свій вклад у вивчення змін клімату. І Кабінет міністрів уже прийняв постанову про затвердження Національної кліматичної програми. До речі, в жодній з країн СНД такого документа поки що немає.

До виконання програми буде залучено спеціалістів Держкомгідромету, зокрема нашої обсерваторії, Українського науково-дослідного гідрометеорологічного інституту, міністерств економіки та енергетики, учених НАН України і Національного університету імені Т. Г. Шевченка.

Якщо фінансування піде на належному рівні, а його слід передбачити в бюджеті 1998 року, ми будемо забезпечені доброю матеріальною базою і зможемо співпрацювати з професіоналами світового рівня.

— Як нині справи у вітчизняній гідрометеорології?

— Наші прогнози погоди лунають по радіо й телебаченню. Отож, робіть висновок — працюємо. Вдалося зберегти мережу метеостанцій (їх у країні —189). Наші фахівці виконують річні огляди забруднень довкілля, у тому числі й радіаційного забруднення території України. У 54 містах розташовано 171 пост спостереження за забрудненням повітря, 16 з них — у Києві. Однак коштів для утримання саме столичних постів міська влада не виділяє.

А обсяги робіт нашої служби останнім часом на деяких напрямах, зокрема з радіаційного моніторингу, зросли. Стежимо й за станом річок, морів. І, що найголовніше, зберегли професійний рівень таких робіт. А труднощі? У якій справі їх зараз немає? Майже всі наявні кошти йдуть на «прогноз погоди», хоча це й не єдине наше завдання.

Торік українській гідрометеослужбі виповнилося 75 років. Шкода, що подія залишилася майже непоміченою. Хотілося, щоб все-таки пам'ятали й відзначали нашу працю. Адже з обговорення погоди не тільки ранок — будь-яка розмова починається.

Олеся МЕНЖУЛІНА.

На знімку: наслідки стихії на Волині у червні цього року.

Фото Миколи ЗІНЧУКА.

Тільки озеро Добре до кінця залишалося добрим...

***НА ТЕРИТОРІЇ** Волинської області в червні цього року внаслідок шквалистого вітру з посиленням до 32 метрів за секунду, з грозами та інтенсивними зливами знищено лісові насадження на площі майже 6 тисяч гектарів загальною масою близько 500 тисяч кубічних метрів. Страшної сили ураган знищив ... 2 515 гектарів суцільного лісу. Важко уявити собі такий лісний масив, що немовби потрапив під косарку. Подібного на Поліссі не пам'ятають старожили.*

Згідно постанови Кабінету міністрів «Про комплексні заходи щодо ліквідації наслідків стихійного лиха у Волинській області», повне розчищення буреломів на території, що потерпіла від стихійного лиха, слід завершити у травні 1998 року. Як же проходить ліквідація наслідків стихії?

Найбільше постраждали ліси Камінь-Каширського держлісгоспу. Тільки на одному величезному масиві знищено три тисячі гектарів лісу. Вражаюче «кладовище» дерев — біля озера Доброго, що є гідрологічною пам'яткою природи. Тут з давніх-давен ріс густий дубовий та сосновий ліс, що спускався до самої води. У замріяних дібровах, так багатих на ягоди чорниці і журавлини, мабуть, як ніде, завжди був відчутний дух Полісся. Хто хоч раз побував на цьому місці, то вже ніколи не міг забути цієї чарівної краси. І раптом... За якихось вісім хвилин страшної сили ураган на площі майже дві тисячі гектарів біля озера Доброго знищив лісове багатство повністю. Не встояли ні двадцятилітні, ні столітні сосни та дуби. Виросте три покоління людей, поки на цьому місці відновиться те, що було до 23 червня 1997 року. Дерева на висоті трьох-чотирьох метрів від землі переламані. А чимало — вирвано з корінням. І так накрутила їх тут стихія, що й не підступитись.

— Завдяки допомозі, яку ми одержали за розпорядженням міністра лісового господарства України Валерія Самоплавського, вже розчистили під'їзні та квартальні дороги, просіки у всіх місцях біля озера Доброго, —розповів генеральний директор обласного об'єднання «Волиньліс» Анатолій Голік. — Сьогодні тут працює близько 1200 чоловік, які кожен день заготовляють більше 1000 кубометрів лісу. На допомогу лісівникам Волині прибули люди зі своєю технікою та необхідними інструментами з Рівненської, Львівської, Тернопільської, Хмельницької, Житомирської, Черкаської та інших областей України. Це майже 600 чоловік, яких ми забезпечуємо житлом і харчами. Роботи дуже багато. В рік ми заготовляли 30—40 тисяч кубометрів лісу. Якщо вести такими темпами розчищення буреломів, то потрібно не менше... п'ятнадцяти років. А в постанові Кабінету міністрів України записано: повне розчищення завершити до травня 1998 року. Тобто до пожежонебезпечного періоду. Тому сьогодні всі сили кинуто на розчищення і вивезення поваленого лісу, підготовку площ до насадження. Звичайно, без державної підтримки нам самим з усім цим не впоратись. Потрібна нова техніка, запасні частини, пально-мастильні матеріали... Штабелі лісу ростуть, їх кількість збільшується, вивозити треба негайно. Бо зваленний сухий ліс — це порохова бочка.

Сьогодні район озера Доброго нагадує прифронтову смугу. По дорозі, розчищеній від завалів, де сипучий пісок виїдає очі, ревуть, стогнуть різних марок вантажні автомобілі, лісовози, крани... Як сказав головний лісничий об'єднання «Волиньліс» Володимир Мирка, в зоні стихійного лиха сьогодні працюють 90 автомобілів, 150 тракторів, 280 бензопил. Кожен день звільняється площа в 15—20 гектарів.

— Техніка у нас стара, часто виходить з ладу, потрібно ще 30—40 тракторів, 15—20 автомобілів, — ділився проблемами Володимир Васильович. — Для придбання спеціалізованої техніки для вивезення лісу Міністерство з питань надзвичайних ситуацій України обіцяло нам виділити три мільйони гривень. З цієї суми ми ще не одержали нічого. А на порозі — зима, робота в таких завалах ускладниться. Людям, які працюють у важких умовах, треба заплатити. Більше 800 чоловік харчуємо. Треба купити продукти. Сушимо сьогодні голови над тим: куди і як вивозити заготовлений ліс? Хто дасть для цього вагони? А хто купить нашу деревину? Кажуть, ліс вам окупиться. А коли? Дати людям зарплату, прохарчувати, переспати їм — все це треба сьогодні. Ми не скаржимося. Але це ті питання, які ми самі не вирішимо.

Репортаж із зони стихійного лиха

До озера Доброго від грунтової дороги — вісім кілометрів. З Володимиром Миркою нам вдалося подолати цю відстань за... дві години. Добиралися на перекладних. Трішки підвіз лісовоз, трохи пожежна і кран... Йшли чимало пішки. Потужний ГАЗ-255 зупинився біля нас. Обличчя у водія запорошене, блищать очі.

— Підвезу, — сказав, відчиняючи двері автомобіля. — Візьму одного, бо я тут із сином.

Сідаю в кабіну. Познайомились. Водій лісовоза — Ігор Лахтюк. Працює в Камінь-Каширському держлісгоспі, а живе в селі Раків Ліс, яке найбільше постраждало від стихії.

— Коли у нас відбулося те лихо, то я був у Тамбовській області, — розповідав Ігор Лахтюк. —Почув — негайно приїхав додому. Вийшов у ліс і заплакав. Працюю на лісовозі — беру з собою сина, нехай бачить усе, що тут відбувається, як люди працюють. За один день роблю дві-три ходки, вивожу тридцять—тридцять п'ять кубометрів лісу. Якщо протримається погода, то ми зробимо багато, біда, коли задощить...

Біля невеликої очищеної від лісу ділянки сходжу. Звідси рукою подати до озера Доброго. Тут працює 60 чоловік з Маневицького держлісгоспу. Головний лісничий цього держлісгоспу Володимир Карп'юк пояснив, що його людям належить очистити від бурелому 70 гектарів. І всю площу потрібно засадити молодими деревцями.

До водяного озерного плеса добираюсь пішки. Пам'ятаю ці красиві місця, де росли реліктові сосни, де кілька років підряд збирав чорниці... Сьогодні — жахливе видовище: ні сосен, ні чорничника. А озеро —спокійне, тихе, добре. У хвилини стихійного лиха Добре врятувало дітей. Коли тут розгулявся ураган смерті, то вчитель, який відпочивав на озері з дітьми, рятуючись, забіг з ними у воду... Взявшись за руки, щоб не відкинуло силою вітру, діти перечекали страшну стихію. А кілька дорослих людей, які були в будинку лісівника, вийшовши після урагану, оніміли від побаченого...

Директор Камінь-Каширського держлісгоспу Василь Домарецький планує в першу чергу нові насадження зробити саме біля озера Доброго. В цьому році буде насаджено близько 700 гектарів, а до травня наступного — три тисячі гектарів.

— Лісівники завжди живуть майбутнім, — сказав Василь Павлович. — Щоб онуки і правнуки могли побачити красу цих місць, яку пам'ятаємо ми. Озеро Добре завжди буде Добрим.

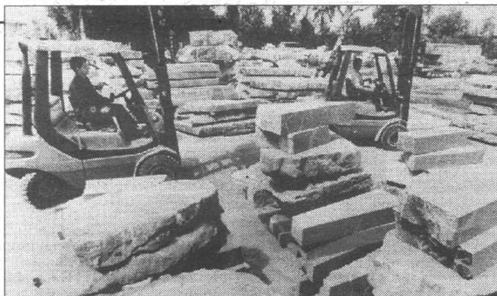
Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Рятівним бальзамом може стати базальт

ОДИН із найважливіших аспектів національної безпеки України — забезпечення енергетичної незалежності для подолання економічної кризи і структурної перебудови економіки. У свою чергу, досягти енергетичної незалежності Україна зможе лише за умови комплексного вирішення всіх складових енергетичної програми на період до 2010 року. І саме тому, зважаючи на перспективу всесвітньої енергетичної кризи, для України, на наш погляд, особливо актуальним стає питання енергозбереження, яке поєднується з не менш актуальною проблемою охорони навколишнього середовища. Не секрет, що наші підприємства витрачають на одиницю продукції набагато більше електроенергії, ніж розвинутих країн. Це, з одного боку, робить нашу продукцію дорогою і неконкурентоспроможною, а з іншого — призводить до низьких заробітків і погіршення екологічної ситуації.

ВЕЛИЧЕЗНИМ резервом економії електроенергії є наш побут. Житло, в якому ми живемо сьогодні, потребує великих енергетичних затрат, які можна скоротити в два і більше разів за допомогою утеплювачів.

Наприклад, така північна країна, як Фінляндія, після енергетичної кризи в 70-х роках підвищила норми теплоізоляції і утеплення житлових будинків, що привело до зменшення витрат електроенергії на 46% (від 74 кВт/год $м^3$/рік до 40 кВт/год $м^3$/рік у 1991 р.). Це дає Фінляндії економію майже в 1 млрд. доларів США на рік і рівнозначно роботі АЕС потужністю 2000 мегават. Взагалі в світі існують і широко вживаються сучасні екологічно чисті технології виготовлення відносно дешевих виробів з високими механічними, звуко-, тепло-, електроізоляційними властивостями, зокрема з базальтів.

На щастя, Україна, зокрема Рівненщина, багата на базальти і за розумного підходу може бути монополістом базальтової сировини в Європі.

Після відвідування Рівненщини Президентом Л.Кучмою і відповідних доручень Кабінету міністрів в облдержадміністрації видано розпорядження «Про створення сучасних каменепереробних виробництв, декоративних та облицювальних матеріалів, волокнистих теплозвукоізоляційних виробів із базальту» і розроблено робочу програму.

Враховуючи значну капіталомісткість зазначеного виробничого напряму та справжній стан економіки країни і гірничовидобувних та сировинно-переробних підприємств, насамперед повну відсутність власних ринків збуту продукції з базальтів, особливо глибокої переробки, тобто теплозвукоізоляційних матеріалів, декоративних і облицювальних виробів тощо, вкрай низький технологічний рівень розробки родовищ і переробки видобутої базальтової сировини, відсутність на підприємствах оборотних коштів та коштів для розвитку нових бізнес-програм — вказана робоча програма буде довгостроковою, а тому повинна випливати з потенціалу розвитку економіки краю на перспективу.

У зв'язку з цим важливого значення набувають питання охорони природи, раціонального використання надр, що необхідно передбачити програмою вже на підготовчому етапі. З огляду на це хочу поділитися своїм баченням зазначеної проблеми.

Робоча програма має бути комплексною і передбачати видобуток, транспортування, попередню переробку сировини, створення підприємств (головним чином, на базі вже існуючих) поглибленої переробки базальтової сировини основних родовищ Рівненщини: Берестовецького, Іванодолинського, Полицького-I (Рафалівського) та Полицького-II, що знаходяться у Костопільському та Володимирецькому районах. Потрібно врахувати і резерв запасів сировини на родовищах Берестовецьке-II, Великомідське (Костопільський район), Іванчицьке (Володимирецький район), які сьогодні практично не експлуатуються.

Розробка основної маси базальтових родовищ пов'язана, головним чином, із застосуванням вибухових речовин, що негативно впливає на довкілля (викиди в атмосферу токсичних і отруйних газів, великої кількості канцерогенного базальтового пилу, техногенне порушення природної блочності масивів за текстурою базальтів додатковою мережею тріщин у радіусі 60—100 м від епіцентру вибуху та на глибину до 20—30 м). Це призводить до значного обмеження напрямів практичного використання природної сировини та зниження її цінності.

Нині на Берестовецькому та Іванодолинському родовищах, що складаються з так званих базальтових стовпів, розробка здійснюється без застосування вибухових робіт. Монолітні відміни базальту є добрим блочним каменем і застосовуються для виготовлення облицювальних матеріалів, пам'ятників, декоративних будівельних виробів та бруківки. Проте промислові запаси стовпчастих базальтів ніхто не підраховував, на обліку держави вони не значаться. А за аналогією з подібними родовищами світу — їхні запаси вкрай обмежені.

Базальтові стовпи мають значну природну цінність як досить рідкісні геологічні утворення. Деякі розвинуті країни Західної Європи, на території яких є подібні утворення, різко зменшили або заборонили розробку стовпчастих базальтів, організувавши в місцях їх скупчень природно-геологічні заповідники, зберігаючи їх таким чином для нащадків і отримуючи значні прибутки від туризму, розмір яких, за наявними даними, значно перевищує фактичну цінність природної базальтової сировини. А наші базальтові стовпи, тим часом, у вигляді сировини надходять у всі країни світу...

У мигдалекам'яних відмінах базальтів, досить широко представлених майже на всіх відомих родовищах (особливо на Полицькому-II), наявні у мигдалинах скупчення халцедонів, селадоніту, рідше яшмоїдів, звичайного і благородного опалу, аметистових щіток, які мають задовільні декоративні і обробні якості і придатні для виготовлення ювелірних та декоративних виробів. Але попутне видобування цього обробного каміння, незважаючи на його рентабельність, не здійснюється, а цією сировиною ще й досі вимощують дороги чи відправляють її за межі України за цінами щебеневої продукції, хоча, за даними Гомологічного центру України, вартість 1 кг цієї сировини становить 3,6—3,8 долара США (це стосується тільки агатово-халцедонової сировини, бо опали і аметисти значно дорожчі). Запаси обробного каміння в базальтах теж не підраховувалися і на державному балансі не значаться.

Останніми десятиріччями українськими науковцями було детально вивчено базальти Берестовецького та Іванодолинського родовищ щодо використання їх у петрургії (переробка базальтів шляхом їх плавлення). На основі отриманих даних було створено екологічно чисті технології виготовлення різноманітної теплозвукоізоляційної продукції для різних галузей народного господарства, тканин, базальтокартону, виробів кам'яного ливарства тощо. На базі місцевої природної сировини збудовано Костопільський комбінат теплозвукоізоляційних виробів, проте на дуже примітивних технологіях перших років їх розробок. Поточними геологічними та лабораторно-технологічними дослідженнями встановлено придатність для використання в петругрії базальтів і решти родовищ. Однак промислові запаси базальту, придатного для петругрії, підраховано не на всіх родовищах (на державному балансі — лише близько 200—300 тисяч тонн). Отже, потрібно терміново дорозвідати базальтові родовища, підрахувати обсяг промислових запасів базальту для петругрії.

Серед базальтів родовищ північних районів області містяться специфічні базальтові туфи, які вважаються розкривними породами і не застосовуються у народному господарстві через свою недовивченість. А тим часом попередній аналіз свідчить, що вказані туфи на 20—70% складаються з клиноптилоліту, що є основним природним сорбентом радіоцезію, радіостронцію, важких металів, нітратів, нітритів, фенолів тощо. Визначена цінність цієї природної сировини і встановлений широкий спектр її можливого застосування в народному господарстві — від високоякісної грубої кераміки (облицювальна керамічна цегла, черепиця, плитка, посуд та інше), керамзиту, барвника-наповнювача для фарби до радіопротектора для сільського господарства (землеробство, тваринництво, ветеринарія) і наповнювача для промислових фільтрів для очищення води ядерних технологій. Є конкретні розробки, підтверджені УААН, щодо використання базальтових туфів Полицького родовища в якості кормових добавок з метою оздоровлення худоби і птиці та збільшення (до 20%) їхньої живої ваги.

У зв'язку з цим (враховуючи важкий фінансово-економічний стан гірничодобувних та сировинно-переробних підприємств), постає логічне питання: як здійснити революцію у видобутку і переробці базальтів?

Реалії такі, що поки що іноземний капітал, на який ми всі так сподівалися, до нас не йде — Захід не збирається розвивати нашу промисловість і за свої кошти створювати собі конкурентів. Наша країна більше підходить для нього як сировинна база, що є сьогодні насправді: ешелони з блочним каменем (граніти, габро, базальтові стовпи та ін.), щебенем (гранітним, базальтовим) та іншою мінеральною сировиною все частіше перетинають західні та північні кордони України, а з ними туди перетікає і значна частина прибутків від такої діяльності. Самостійні пошуки іноземних інвесторів, що їх здійснюють підприємства, дуже рідко закінчуються позитивно через недосконалість системи гарантій безпеки інвестицій.

ВИХОДЯЧИ з цих міркувань, у разі спроби зрушити з місця велетенський, капіталомісткий «базальтовий механізм», потрібно орієнтуватися, передусім, на власні можливості (державні і приватні), якими обмеженими вони не були б.

На нашу думку, з цією метою доцільно було б створити добровільне об'єднання державних і підприємницьких структур, що займаються базальтовою проблемою (видобуток, переробка, застосування продукції в народному господарстві), та зацікавлених банків на зразок Технопарку, який очолювала б державна структура урядового підпорядкування. Юридичний статус такої структури — державне науково-виробниче підприємство, основною метою якого є координація розвитку виробництва за програмами поглибленої переробки базальтової сировини, виходячи із потреб та інтересів, насамперед, держави, сприяння впровадженню у виробництво передових вітчизняних і іноземних технологій, надання допомоги в пошуку фінансових і технічних інвестицій, забезпечення урядових гарантій під час отримання іноземних кредитів чи відкритті кредитних ліній у закордонних банках. Крім того доцільно створити науково-технічний інноваційний центр у складі вказаного державного підприємства — керівного органу Технопарку.

Контроль за діяльністю цього підприємства і Технопарку в цілому повинна здійснювати спостережна рада, до складу якої входили б представники всіх зацікавлених у розвитку базальтового виробництва міністерств та відомств, місцевих адміністрацій.

Основні напрями виробничої діяльності, на які необхідно спрямувати керівний державний орган Технопарку, такі:

— розробка виробничих програм загальнодержавного значення (оборонна промисловість, космічні технології, ядерна промисловість, кораблe- та літакобудування тощо) за новітніми технологіями;

— створення повної інформаційної бази сучасних технологій глибокої переробки базальтової сировини, патентів, авторських свідоцтв, ноу-хау, наукового та висококопрофесійного технічного персоналу України;

— замовлення спеціальних науково-дослідних робіт з розробки промислових технологій виготовлення продукції на основі базальтів, екологічно чистих та енергоощадних;

— забезпечення кондиційною природною сировиною підприємств.

У програмах слід передбачити неухильне виконання природоохоронного законодавства, контроль за використанням суб'єктами підприємницької діяльності видобутої сировини за призначенням, створення резерву промислових запасів базальту, перехід на безвибухові технології тощо.

Діяльність Технопарку дозволить вивести із кризового стану гірничовидобувні та сировинно-переробні підприємства регіону шляхом створення відповідних фінансових та інформаційно-технологічних умов для модернізації існуючих і створення нових високотехнологічних підприємств, формувати єдину цінову політику на природну сировину і товарну продукцію, обмежити негативний вплив на результати роботи підприємств з боку посередницьких комерційних структур, здійснювати цілеспрямовані систематичні роботи з проникнення продукції з базальтів на світові ринки.

Безперечно, запропонований шлях вирішення цієї проблеми не єдиний і не претендує на цілковиту досконалість. Проте вважаю, що після певної доробки його можна реалізувати.

Роман ОМЕЛЬЧУК,
народний депутат України, голова підкомітету Комітету ВР з питань ядерної політики та ядерної безпеки.

Президентові Національної телекомпанії України Лешику В. К.

Вельмишановний Вікторе Костянтиновичу!

Турбота про мільйони вболівальників футболу в Україні, відповідальність перед ними та за розвиток спорту номер один в нашій державі примушує нас говорити вголос про ситуацію, що склалася в наших стосунках напередодні доленосних для українського футболу матчів із національною збірною командою Хорватії.

Справа в тому, що в програмі телепередач на 29 жовтня ц. р. по каналу УТ-1 запланована пряма телевізійна трансляція першого матчу «плей оф», який відбудеться у місті Загребі. Хотілося б знати, на якій підставі? Невже Ви думаєте, що ліцензію на право телевізійної трансляції і цього матчу оплатить ексклюзивний агент Федерації футболу України, а потім безкоштовно передасть її НТКУ для того, щоб знову мати проблеми з виконанням зобов'язань перед спонсорами, за гроші яких міг би транслюватися матч?

Ми хотіли б нагадати Вам, що матч у Вірменії за участю національної збірної команди України був останнім матчем, який могла транслювати Національна телекомпанія України на підставі угоди № 14 від 02.04.97 р.

У листі від 16 жовтня ц. р. за № 153 (вхідний № 1643 від 17.10.97 р.) з метою подальшої плідньої співпраці та надією на Ваше розуміння ми вже в котрий раз підкреслили, що, виходячи з інтересів телеглядача та необхідності популяризації футболу в Україні, ми підписали ту угоду на не вигідних для нас умовах.

Але ми не можемо працювати так і надалі, ще й систематично зазнаючи збитків через ненадання часу в перервах матчів для інтерв'ю, неякісну видачу рекламної інформації під час трансляцій і таке інше. Крім того, підписання договору між НТКУ та рекламною агенцією "Ай Пі Київ" про передачу їй ексклюзивного права розміщення реклами на каналі УТ-1 ще більш ускладнило нашу роботу. Адже тепер під час телетрансляцій матчів ТБ, права на які належать Федерації футболу України або футбольним клубам, ми повинні платити ще й за розміщення реклами.

Незважаючи на таку ситуацію, ми готові продовжувати пошук шляхів до співробітництва. Доказом цього є те, що спільне підприємство «Україна Футбол Інтернешнл», незважаючи на диктат з боку НТКУ, вело маркетинг європейського ринку з метою придбання ліцензій на право телевізійних трансляцій на території України виїзних матчів за участю не тільки збірної, а й провідних українських клубів. Загальні витрати на придбання таких ліцензій за 1997 рік вже становлять більш ніж 300000 (триста тисяч) доларів США.

Як результат, на додаток до матчів, визначених в угоді, по каналу УТ-1 транслювалися ще й такі: «Аланія» Владикавказ — «Дніпро» Дніпропетровськ, 12.08.97 р., «Зімбру» Кишинів — «Шахтар» Донецьк, 14.08.97 р., «Боавішта» Порто — «Шахтар» Донецьк, 18.09.97 р., Німеччина —Португалія, 06.09.97 р.

Особливо відзначимо те, що на деякі з них телекомпанія навіть не одержала від нас відповідної ліцензії, а ми, у свою чергу, не пред'явили НТКУ ніяких претензій.

На нашу думку, для телекомпанії не менш важливо і те, що значна кількість її співробітників систематично направлялася нами в склади чартерних авіарейсів за кордон, де мала можливість готувати матеріали для телепередач і телесюжетів.

Тож, виходячи з вищевикладеного, ми просимо Вас самостійно сплатити вартість ліцензій та забезпечити 29 жовтня 1997 р. показ матчу Хорватія—Україна.

Пропонуємо протягом листопада—грудня ц. р. підготувати комплексну генеральну угоду про організацію телевізійних трансляцій на каналі УТ-1 всіх футбольних матчів на території України та про рекламно-інформаційне забезпечення футболу, як найпопулярнішого виду спорту. Така угода могла б бути підписана Федерацією футболу України, Професіональною футбольною лігою, спільним підприємством «Україна Футбол Інтернешнл» та рекламною агенцією «Ай Пі Київ».

З повагою,

перший віце-президент Федерації футболу України В. БАННІКОВ; віце-президент Федерації футболу України А. БІДЕНКО; віце-президент Федерації футболу України В. ЛАШКУЛ; директор СП "Україна Футбол Інтернешнл" О. ШКРЬОБА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Хлоп'ята, давайте жити дружно

ВІДОМИЙ кіт Леопольд з його розважливим закликом жити дружно, звичайно, приємніший, аніж його опоненти — миші з їхніми безкінечними підступами. Та в нашому випадку ми не збираємося симпатизувати нікому. А мова про суперництво офіційних та незалежних профспілок. Хто з них краще захищає інтереси трудящих, видніше членам обох профспілок.

Отож, у Дніпропетровську чимдалі популярнішою стає незалежна профспілка працівників наукових та виробничих підприємств. Це, здається, мало б тільки радувати, оскільки вона не дає дрімати профспілці традиційній. Однак останнім часом змагання двох організацій набуло незбагненного характеру.

Обласне відділення Фонду соціального страхування України, що діє в рамках обласної міжгалузевої ради офіційних профспілок, оголосило незаконним аналогічний фонд, утворений солідарними, тобто незалежними, як їх називають, профспілками України, всіляко ганить його. Точніше, його філію у Дніпропетровську. Зчинивши з цього приводу галас у місцевій пресі, виконавча дирекція офіційного фонду домагається, щоб усіх, хто перераховує кошти в альтернативний, було покарано, а на голову обкому профспілки працівників наукових та виробничих підприємств Петра Петриченка навіть наклада стягнення.

Тим часом є роз'яснення Мін'юсту: відрахування у фонди соцстраху ніякого стосунку до державного бюджету не мають, бо це відомча справа профспілок. Є рішення Арбітражного суду України: рахунки фонду соціального страхування беззастережно відкриваються всім профспілковим органам, якщо вони зареєстровані і мають дозвіл на діяльність. Нарешті й Петро Петриченко виграв справу в Бабушкінському райнарсуді, який визнав безпідставним накладений на нього штраф.

Однак протистояння триває. «Винахідливо» його підтримують і в обласній держадміністрації. За підписом одного із заступників глави адміністрації з'являється гнівний лист з вимогою навести порядок, при цьому не приховується, на чию користь. З іншого боку, для «посилення» закликають втрутитися навіть міліцейське управління по боротьбі з організованою злочинністю... Знову ж таки — щоб «поставити на місце» неслухняний обком профспілки працівників наукових та виробничих підприємств. І не переймаються сумлінням, що все надто схоже на вчорашні методи і засоби «приборкування». Ніби адміністративні «заходи» та попередження силовиків залишаються вищими за Кодекс законів про працю, який наділяє всі профспілки правами розпоряджатися соціальним страхуванням. І навіть неначе вищими за саму Конституцію України, котра жодним профспілкам не надає ніякої «вищості»?

То чи не краще, справді, згадати розважливий заклик кота Леопольда, бо ж відомо: краще змагатися чесно, ніж ворогувати. Люди самі побачать, хто краще про них турбується. Бо поки брудна метушня відволікає від діла обидві профспілки, на корпункт "Голосу України" дедалі частіше надходять скарги, що в судах області відмовляються приймати позови на роботодавців від тих, хто, всупереч конституційним гарантіям, місяцями не отримує платні. А профспілки, мовляв, мовчать, ніби їх і нема. Це тільки штрих, але не дрібний. Власне, це серйозний докір профспілкам — і традиційним, і альтернативним.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

«Полісся» б'є лідера

Кубок України. 1/16 фіналу: «Металург» (Маріуполь) — «Десна» — 5:3. Кальян, 46, Сак, 47 з пенальті, Пушкуца, 70, 77, Малоцуцько, 78 — Романенко, 22, Атаманчук, 43, Сартанія, 75. «Металіст» — «Чорноморець» — 2:2. Карабута, 22, Іваненко, 26 —Колчин, 16, Скоропад, 34. «Нафтовик» — «Зірка-НІБАС» — 1:1. Харченко, 27 з пенальті — Мартинов, 47. «Кривбас» — СК «Миколаїв» — 2:0. Шищенко, 58, Полунін, 74. «Кристал» (Херсон) — «Карпати» — 1:4. Тупчієнко, 31 — Єзерський, 44, Назаров, 49, Микитін, 62, 66. «Торпедо» — «Фортуна» (Шаргород) — 3:0. Смирнов, 6, Черкун, 50, Левченко, 58. «Ворскла» — «Шахтар» (Макіївка) — 2:1. Чуйченко, 32, Антюхін, 34 — Телешун, 20. «Полісся» — «Дніпро» — 1:0. Софілканич, 62. «Прикарпаття» — «Нива» (Вінниця) —2:0. Русак, 16, Безпалих, 73. «Буковина» — «Таврія» — 0:2. Опарін, 23, Гайдаш, 85.ЦСКА-2 — ЦСКА — 2:4. Алексєєнко, 29, Пахолюк, 81 — Уляницький, 26, Гогіль, 43, Семчук, 56, Костишин, 66. «Нива» (Тернопіль) — «Металург» (Нікополь) — 4:0. Фокін, 5, А. Капанадзе, 32, Т. Капанадзе, 49, 76. «Сталь» — «Металург» (Запоріжжя) — 0:1. Полтавець, 12. Матч «Динамо-3» —»Динамо» перенесено, а донецький «Шахтар» з «Явором» першу зустріч проведе 1 листопада.

Деякі команди вищої ліги змусили неабияк похвилюватися своїх шанувальників у зустрічах з клубами нижчих ліг. Наприклад, у Маріуполі «Металург» остаточно програв перший тайм «Десні». Після тренерських настанов господарі за дві хвилини встановили рівновагу, а потім провели ще три м'ячі. Але й гості не залишилися в боргу. Три голи у ворота команди вищої ліги роблять честь «Десні», яка вдома постарається відігратися.

Туго довелося й «Зірці», і «Карпатам», і «Ворсклі», і «Чорноморцю». А ось лідерові вищого дивізіону не вдалося протаранити оборону житомирян, які аж ніяк не вражають у першій лізі. Звісно, «Дніпро» матиме змогу відігратися вдома, але «Полісся» настроїлося на тріумфальний кубковий похід і без боротьби мінімальної переваги, виборної удома, не віддасть.

Гарний шанс поборотися за вихід в 1/8 фіналу має ще один аутсайдер першої ліги — макіївський «Шахтар». Гірники в Полтаві провели гол, що може стати фатальним для «Ворскли», яка недооцінила кубкового суперника.

Переконаний, що 1 листопада, коли відбудуться відповідні матчі 1/16 фіналу розіграшу Кубку України, пристрасті на полях вируватимуть ще сильніше.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Каховська державна податкова адміністрація Херсонської області повідомляє, що арбітражний суд Херсонської області /325000, м. Херсон, вул. Горького, 18/ порушив справи про банкрутство:

—№ 80/6-Б — колективного підприємства «Ольвія», юридична адреса: м. Каховка, вул. Карла Маркс, 86, р/р 000468937 в АК АПБ «Україна» м. Каховка, МФО 352101;

—№ 95/6-Б — сумісного виробничо-комерційного підприємства «Прометей», юридична адреса: 326805, Херсонська обл., Каховський район, с. Новокам'янка, р/р 000468253 в АППБ «Аваль» в г. Н. Каховка, МФО 352598, код 22749939;

—№ 96/6-Б — малого приватного підприємства «Шураві», юридична адреса: м. Каховка, вул. Літейна, 8; р/р 100468044 АК АПБ «Україна» м. Каховки, МФО 352101;

—№ 88/6-Б — товариства з обмеженою відповідальністю «Адепт»: юридична адреса: Каховський район, с. Мала Каховка, вул. Школьна, 2, р/р 000467352 в АК АПБ «Україна» м. Каховки, МФО 352101.

Претензії кредиторів і заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражным судом Крыма (333000, г. Симферополь, ул. К. Маркса,18) возбуждено дело N 2643-5 о банкротстве коллективного сельхозпредприятия им. Калинина (334640, Крым, Ленинский р-н, с. Глазовка, р/с 000400802 в Керченском отд. АК АПБ, МФО 324344). Кредиторам и санаторам обращаться в месячный срок со дня публикации этого объявления.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО В А Т "ДНІПРОШИНА"

Повна назва підприємства	Відкрите акціонерне товариство "ДНІПРОШИНА"
Код підприємства (ідентифікаційний)	05768898
Організаційно-правова форма емітента	ВАТ
№ свідоцтва про державну перереєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності	5768898 від 02 серпня 1994 року
Орган, що здійснив реєстрацію	виконком Дніпропетровської міської Ради народних депутатів
Місцезнаходження	320700, м. Дніпропетровськ, вул. Кротова, 24
Телефон	(0562) 98-32-57, 96-40-61, 96-70-33
Телефакс	(0562) 96-15-13
Основний вид діяльності	виробництво шин
Кількість акціонерів	37444
Кількість власників облігацій	0
Кількість робітників	7 424
Статутний фонд (грн.)	20 508 818. 64
Акції прості (кількість та доля в стат. фонді)	2 238 954 акцій 100%
Акції привілейовані (кількість та доля в стат. фонді)	0
Дата проведення останніх зборів акціонерів (для ВАТ)	10 квітня 1997 року
Назва та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери	———
Назва та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом сплачувати доходи по його цінним паперам	———
Дата і термін сплати дивідендів, якщо вони будуть виплачуватися	з 30 травня 1997 року

ГОЛОВНІ ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ

грн.

Показник	Рік	
	на 01.07.97г.	на 01.01.97г.
1. Виручка (валовий дохід) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору	221 276 300.00	492 679 500.00
Балансовий прибуток або збиток	33 923 500.00	75 816 000.00
Всього по активам балансу	426 400 800.00	385 064 400.00
Всього зобов'язань (короткострокових)	65 401 000.00	71 598 300.00
Статутний фонд	20 508 818.64	20 508 818.64
Номінальна вартість акцій	9.16	9.16
Нерозподілений прибуток	--	--
Прибуток, який доводиться на одну просту акцію	8.91	22.18
Дивіденди, виплачені на одну просту акцію	--	2.27

Арбитражный суд Сумской области (244011, г. Сумы, ул. Рыбалко, 2) возбудил дело о банкротстве №. 1543-5/76 Коммунального предприятия «Сумской городской ломбард» г. Суммы, ул. Пушкина, 55, р/с 606179 в Заречном отд. УСБ г. Сумы, МФО 337085. Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются на протяжении месяца со дня опубликования объявления.

У номер

● *Луганськ*

Двигун для... кровеносної судини

У лабораторії кафедри електромеханіки Східноукраїнського університету академік Борис Невзлин розробив двигун для... кровеносної судини. Його довжина — три міліметри, діаметр — один міліметр. Спеціальний робот з моторчиком уміщається в кровеносній судині й може виконувати там різні операції.

● *Ужгород*

На благо гірського регіону

У рамках Карпатського єврорегіону підготовлено проект «Створення передумов для екологічно зорієнтованого сталого розвитку гірських населених пунктів Рахівського району». Рада директорів міжнародного фонду розвитку Карпатського єврорегіону визнала його кращим серед проектів, представлених з України і виділила для його втілення грант у 143 тисячі доларів. Рахівщина почала втілювати проект у життя.

● *Сімферополь*

Новий алфавіт кримських татар

Рада міністрів Криму затвердила склад міжвідомчої комісії з координації та контролю за переходом писемності кримськотатарської мови на латинську графіку. Очолив її заступник голови уряду Криму Ленур Аріфов. За затвердженою програмою заходів переведення писемності кримськотатарської мови на новий алфавіт відбуватиметься поетапно.

● *Одеса*

До нас завезли... малярію

На Одещині в нинішньому році виявлено 17 випадків захворювання малярією, причому шість із них — у жовтні. Один з хворих нещодавно помер. Тішить лише те, що малярія ця не «місцева», а завезена: серед хворих — моряки, студенти-іноземці, заїжджі громадяни інших країн. Та медики побоюються, що запізніле звертання до них при симптомах малярії може призвести до формування місцевого спалаху небезпечної хвороби. Головне нині — профілактика за допомогою лікарських препаратів, передусім тих, хто відвідує епідемічно небезпечні країни. А таких, за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, у світі нині 93, в тому числі сім — у межах СНД.

● *Миколаїв*

Перший, сподіваємося, не останній

З Миколаєва до Севастополя вирушив великий рибоморозильний траулер «Олександр Буряченко», щоб звідти, з порту майбутньої прописки, вийти в свій перший промисловий рейс у далекі моря й океани. Це судно — головне з серії, що їх споруджує Чорноморський суднобудівний завод на замовлення Держкомрибкоопу України. За ним виготовлять ще вісім траулерів-рибозаводів такого класу. Нарешті знайдено дійову схему фінансування давнього замовлення: створена держкомітетом рибопромислова компанія взяла банківський кредит терміном на десять років на перший траулер. Вона фінансуватиме спорудження наступних суден під заставу одержуваних.

Фестивалі

«МОЛОДО-ЗЕЛЕНО» ПІД ЖОВТНЕВИМ СНІГОМ

У НЕДІЛЮ в київському Будинку кіно фінішував 27-й Міжнародний кінофестиваль «Молодість». Відкривався він на мажорній ноті, а закривався у тихому мінорі під несподіваний осінній снігопад...

Сорок п'ять хвилин організатори урочистостей випробували терпець глядачів, що прийшли попрощатися з «Молодістю». На сорок шостій хвилині очікування на сцену вийшла дівчина — учасниця конкурсної програми з Канади і заспівала а капела. Так само й закриття фестивалю його організатори провели а капела: практично без спонсорів, додаткових призів, урочистих промов і традиційних «весільних генералів».

Останній акорд «Молодості» прозвучав тихо, по-родинному. Церемонія нагородження нагадувала оголошення оцінок за шкільний твір. До того ж переважно іноземною мовою (наш перекладач то не встигав перекладати, то його заглушали аплодисменти англо- і франкомовних присутніх).

Більш за всіх, звичайно ж, раділи призери. Ними стали Валентин Вілчев (Болгарія) у номінації кращий студентський фільм, Майкл Двосс (США) за документальний фільм «Куди поділося назавжди?», Юрос Лін (Великобританія) за короткометражний фільм «Тижневі історії», Ален Берлінер (Бельгія — Франція) за повнометражну ігрову стрічку «Моє життя в рожевому». Володарем гран-прі «Скіфський олень» і премії в 1000 доларів став австралійський режисер Донна Сван. Спеціальним призом Іва Монтана у розмірі 5000 французьких франків премійовано Романо Ордзарі з Канади за роль у фільмі «Спалений рай».

Однак, щоб якось компенсувати відсутність спеціальних призів від різних спонсорів і фірм, якими були багаті попередні закриття фестивалю, журі заснувало власні дипломи. Такої нагороди було удостоєно і українського документаліста Ігоря Малахова за хронікальну епопею «Своя доля... Сон».

27-ма «Молодість» більш походила не на міжнародний фестиваль, а на закордонний. Господарі фестивалю змушені були приймати участь у форумі переважно як пасивні спостерігачі — далося взнаки нужденне положення нашого кіномистецтва. Проте, що голіший, то мудріший. Документаліст Галина Кувівчак представила на конкурсну програму фільм «Крик» — зворушливу життєву історію власних пологів, що була первісно відзнята її чоловіком оператором Анатолієм Сахном для родинного архіву. «Крик» — хай не вихід, але, мабуть, краща відповідь у ситуації безгрошів'я... Що не кажи, а добре, коли молодо-зелено. Іншими словами, молодий кінематограф потерпає без «зеленого» фінансування.

І все ж таки фестиваль відбувся. 450 тисяч киян і гостей столиці встигли подивитися конкурсні та інформаційні кінопокази, відродити забуте відчуття ліктя сусіда по залу для глядачів, поспілкуватися, посперечатися і потужити про молодість, що минає.

Ольга ВАУЛІНА.

Київська Багіра у тропіках сезонної моди

ВИ ПОМІЧАЛИ? Саме у розпал жовтня, прощаючись із теплими днями, люди на вулиці прагнуть виглядати якнайбарвистіше. І саме на цей час туги за відвертими барвами модельне агентство «Багіра-V» подарувало розкішне кількаденне шоу «Подіум-97». А місцем його проведення став столичний Палац спорту.

Про «Багіру-V» понад рік тому загомоніли мас-медіа. Писали про Ірину Кривошеєву, жінку з нетиповою зовнішністю, яка зробила нетипову для України кар'єру — піднялася на вершину модельного бізнесу, тільки-но він вийшов із пелюшок. А наступним кроком енергійної манекенниці Ірини нагору було створення «Багіри-V». Як засвідчують ті, хто в цьому щось тямить, агентства також нетипового.

Президент Ірина не ставила собі за мету миготіти зі своїм агентством скрізь, де треба і не треба. У неї непогана керівницька звичка — нечасте влучання у ціль на безпрограшних великих акціях.

Це стосується і останньої програми «Подіум-97», де Ірина та її команда зініціювали оригінальні перегляди одягу від вітчизняних та закордонних фірм. У концепцію модельного свята органічно вписалися нестандартні весільні строї від салону «Фея», верхній одяг високого гатунку, розроблений «Рутою-М», вечірні ансамблі.

Несподіванкою стали демонстрація модних тканин на чоловічих стегнах, а також різноствильна колекція дитячого одягу на всі випадки життя. До речі, увага до дітей — один із головних напрямків роботи агентства. Кияни пам'ятають, як кілька місяців тому «Багірою-V» було придумано акцію «Мода — дітям», кошти від якої пішли на допомогу дитячим будинкам.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

На знімку: модель з подіуму.

Фото Володимира СТРУМКОВСЬКОГО (ДІНАУ-Укрінформ).

АКВАРІУМНІ ЗАГРАВАННЯ З АКУЛОЮ

Такого кияни ще не бачили: морські володарі — живі акули в приємній компанії з молодими дівчатами. Таке захоплююче видовище явила глядачам найбільша в Європі пересувна виставка «Акули і купальниці з Флориди», що триває з 25 жовтня по 23 листопада на території Республіканського стадіону. Зубастих вихідців з Всесвітнього морського акваріуму в Маямі (США) було транспортовано повітряним шляхом у спеціальних контейнерах із постійною подачею кисню.

Дійство відбувається у величезному мобільному акваріумі з морською водою і триває п'ятнадцять хвилин. Спочатку через шестисантиметрове скло глядачі спостерігають за звичаями сімох хижаків, а потім —кульмінаційний момент — до їхньої команди приєднується відважна дівчина. Акули кількох різновидів, найнебезпечніша з яких — лимонна, здається, не звертають уваги на купальницю. Хоч як би там було, а беззахисній дівчині загрожує 600 акулячих зубів!

В акваріумі риби почувають себе, як вдома: щоденне подавання свіжої води створює для них оптимальні умови існування. Щодня ці «невинні» тварі з'їдають по 20 кілограмів улюбленої живності: тріски, пікші, каракатиць та раків. Рівноцінне харчування їм забезпечено — кожну з них годують персонально, з довгих бамбукових палиць. Можливо, тому хижаки зверхньо-спокійно сприймають залицяння підводних красунь.

Тетяна МІШИНА.

На знімку: кульмінація шоу.

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО (ДІНАУ-Укрінформ).

І ЗНОВУ СНИТЬСЯ ГУРКІТ КОСМОДРОМУ...

НІНА КАДЕНЮК, яку бачите не знімку, в минулому — вчителька. А її син, чий портрет вона тримає, нині має шанс стати першим космонавтом незалежної України. Адже 19 листопада заплановано його політ у космос у складі американо-українського екіпажу на «Шаттлі».

Біографія Леоніда досить типова: народився 28 січня 1951 року в селі Клішківці Хотинського району на Буковині. Закінчивши середню школу, вступив до Чернігівського училища льотчиків, де отримав спеціальності інженера та льотчика-винищувача. 1971 року потрапив до загону космонавтів. 1990 року готувався до космічного польоту в ранзі командира корабля з українським екіпажем, однак ця програма після розпаду СРСР не здійснилася. Нині Леонід Каденюк, науковий співробітник Київського інституту ботаніки, готується до майбутнього польоту в США, виконує спеціальні біологічні програми. Він батько двох дітей, дружина Віра працює викладачем української мови.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (ДІНАУ-Укрінформ).

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 247908.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311203.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.